

1654 On. Biblioteca
Palatului Cultural

Arad

Z I A

2 Lei

Redacția și administrația:
Timișoara I.
Str. Lonovici No. 2Telefon:
Redacția și administrația 12-66
Tipografia 14-69Ziarul de afirmare
românească
al Ținutului TimișAbonamente: Anual 500 lei, pe 6 luni 300 lei
Pentru țărani, preoți și învățători 300 lei
Pentru întreprinderi 2000 leiApare sub egida
„Astrei Bănățene“

Sacrificiu

Proprietarii de case, sau cel puțin o parte din ei, au hotărât denunțarea contractelor de chirie și majorarea chiriilor. E un fapt divers, dacă vreți, totuși ne încumetăm ca să-l tratăm ca o problemă, pentru că momentul în care această categorie încearcă să-și fructifice drepturile, nu e bine ales și ar putea produce nemulțumiri de o natură mai gravă în sânul celeilalte categorii: a chiriașilor. Evident, prin natura lucrurilor, o frăție desăvârșită nu poate exista între proprietarii de case și chiriași, dar fără să impietăm asupra drepturilor și îndatoririlor unora sau altora, ne permitem să atragem atențiunea celor dintâi asupra unui fapt.

Vremurile excepționale de azi, cu toată neutralitatea noastră, ne-au impus un mic corectiv în materie de cheltuieli personale. Această restrângere, deși este cunoscută tradiționala mână largă a românului, am acceptat-o față de un imperativ de ordin național, care e mai presus de interesele noastre materiale.

Apărarea fruntariilor țării cere nu numai suflet, ci și mijloace tehnice în măsură să facă față unui eventual atac din afară.

În acest scop gândul nostru s'a îndreptat spre armată în primul rând, înzestrarea ei formând grija noastră de căpetenie.

Ne-am exprimat în repetate rânduri convingerea că atunci, când e vorba de ostirea țării, să nu-i dăm numai prisosul pe care îl avem, ci fiecare are datoria să aducă un sacrificiu pentru înzestrarea ei.

Am insistat asupra noțiunii sacrificiului din motivul binecuvântat că numai printr'o jertfă supremă putem ajunge la îndeplinirea acestui deziderat.

Acelaș sacrificiu îl cerem și proprietarilor de case.

Problema chiriilor se pune în primul rând la orașe.

Conjunctura economică justifică într'o măsură oarecare urcările de prețuri, dar desavantajează și pe liberul profesionist și pe funcționarul de stat, pentru că nici statul, nici întreprinderile particulare nu au majorat salariile angajaților.

O legitimă întrebare se desprinde în situația dată; cum va putea suporta liberul profesionist, sau funcționarul de stat o urcare de prețuri și la chirii, din moment ce și scumpirea alimentelor de prima necesitate o suportă cu greu? Și unii și alții au consimțit benevol ca să contribuie pentru înzestrarea armatei printr'un sacrificiu legat de privațiuni materiale. O nouă forfecare a salariului și așa destul de modest, după o ome-nescă socoteală, este imposibilă.

Problema chiriilor, în viitorul apropiat va necesita intervenția statului pentru a realiza armonizarea la salarii, cerută de noile condiții de trai, iar până atunci ar fi de dorit ca și proprietarii de case să-și amâne pretențiunile lor.

ROMULUS P. ROȘU

Azi se vor încheia lucrările

Conferinței Înțelegerii
Balcanice

Din cele discutate până în prezent se desprinde caracterul de cooperare regională menită să păstreze pacea în Balcani și să desvolte legăturile actuale, acceptând orice colaborare în cadrul apărării drepturilor naționale

Totală solidaritate și indentitate de vederi

BELGRAD, 4 (Rador). — D. Grigore Gafencu, în drum spre Belgrad, a făcut în gara Timișoara următoarele declarații ziarului „Politika“:

„Am ferma speranță că, conferința dela Belgrad a Înțelegerii Balcanice, prin justa comprehensiune a intereselor naționale și regionale pe care ea le reprezintă, prin hotărârea ei de a le apăra, prin atașamentul său la pace și prin spiritul de consolidare, va dovedi încăodată în ce măsură este utilă nu numai țărilor cari o alcătuiesc, dar și vecinilor lor și întregii Europe.“

Această speranță va spori plăcerea pe care o resimțim, tovarășii mei români și cu mine — de a fi peste câteva ore oaspeții poporului iugoslav, de care ne leagă sentimente de adâncă afecțiune și fidelitate.“

CONFERINȚA PREZIDATA
DE D. GRIGORE GAFENCU

Belgrad, 4 (Rador). — Prima luare de contact a celor patru miniștri de afaceri străine ai Înțelegerii Balcanice s'a desfășurat Vineri, sub președinția d-lui Gr. Gafencu.

În cercurile conferinței se subliniază că niciodată mai mult ca acum, solidaritatea celor patru țări nu s'a afirmat cu mai multă tărie. Tradiționalul „tur de orizont“ a îngăduit să se constate un acord desăvârșit față de toate problemele și situațiile examinate. Se desprinde caracterul de cooperare regională menită să păstreze pacea în Balcani și să desvolte legăturile actuale, acceptând orice colaborare în cadrul apărării drepturilor naționale și intereselor comune ale acestei zone.

De altfel, se subliniază că ideea colaborării regionale va fi elementul esențial pe care îl va aduce conferința dela Belgrad.

DINEUL DELA AMBASADA
ROMANA

Belgrad, 4 (Rador). — Vineri seara la ora 20.30, ambasadorul României la Belgrad și d-na Victor Cădere au oferit la sediul ambasadei un mare dineu, în onoarea celor patru șefi de delegații ai țărilor Înțelegerii Balcanice.

Afară de cei patru miniștri de externe au participat dd. Svetkovici, Antici ministrul palatului, ambasadorii Turciei, Greciei, membrii delegațiilor sosite la Belgrad și funcționarii superiori ai ministerului de externe. După dineu a urmat o recepție, la care au fost invitate peste 150 de persoane, numeroase personalități din lumea politică, economică, culturală, artistică și ziaristică.

COMUNICATUL NU VA FI DAT
PUBLICITĂȚII DECAT LA
SFARȘITUL CONFERINȚEI

Belgrad, 4 (Rador). — Agenția „Ivala“ transmite: Comunicatul oficial al sesiunii consiliului permanent al Înțelegerii Balcanice nu va fi publicat decât la terminarea sesiunii, Duminică seara. Totuși, opinia publică va obține primele informații după dineul oferit de ministrul de externe al Jugoslav. Tintzar Marcovici, Sâmbătă seara. La acest dineu vor face declarații d. Tintzar Marcovici și d. Grigore Gafencu, ministrul de externe al României. Cercurile informate relevă că încă dela începutul lucrărilor acestei conferințe, s'a constatat complectă indentitate de vederi între toți membrii consiliului.

CE SERIE PRESA DIN BELGRAD

Belgrad, 4 (Rador). — Ziarele se ocupă de conferința Înțelegerii Balcanice. Ziarul „Vreme“ publică: Pacea, neutralitatea și colaborarea balcanică sunt bazele convorbirilor dela Belgrad. Ziarul publică apoi declarația d. Grigore Gafencu, care a spus: „Așa cum a început conferința noastră, în atmosfera unei calde și sincere prietenii, ea confirmă unitatea de concepții care s'a exprimat privitor la problemele cele mai importante ce s'au discutat astăzi, ce pot spune că întâlnirea dela Belgrad va fi un pas hotărâtor pe calea pe care Înțelegerea Balcanică o urmează, cu scopul de a crea o desăvârșită unitate de vederi, de sentimente și de interese în Europa de Sud-Est. Ziarul „Politika“ publică și el declarațiile d. Gafencu.

PRESA FRANCEZA ȘI CONFERINȚA DELA BELGRAD

Paris, 4 (Rador). — Toate ziarele se ocupă în articole de fond de conferința dela Belgrad. Ziarele examinează atmosfera în care decurg conversațiile și rezultatele probabile.

„Le Jour“ ia act cu satisfacție că faptul Înțelegerii a fost prelungit cu încă șapte ani.

„Excelsior“ înfățișează însemnătatea pe care o au acum țările balcanice, care dețin mari bogății și materii prime.

„L'Aube“ scoate în relief atitudinea moderată a Ungariei și Bulgariei.

„Le Journal“ publică declarațiile d. Metaxas că este prima dată când o conferință balcanică se afirmă printr'o asemenea unanimitate de vederi între țările participante.

„Le Figaro“ constată indentitatea de

vederi ce se explică prin echilibrul care domnește atât în țările balcanice, cât și în jurul lor.

„Le Petit Journal“ scrie că, conferința dela Belgrad va fi dominată prin totala solidaritate și desăvârșire indentitate de vederi între participanți.

DEJUNUL OFERIT PRESEI

Belgrad, 4 (SIR). — În cursul dejunului oferit azi la amiază la „Jockey Club“ de către d. Miloevici, șeful biroului central de presă iugoslav, în numele jurnaliștilor români a luat cuvântul d. Vladimir Ionescu care a relevat în special manifestațiile strălucite ale strănsei solidarității morale dintre cele patru state și legăturile indestructibile ce le unește într'o colaborare identică. Îndreptată spre progres și spre menținerea păcii în această parte a Europei.

În numele ziaristilor turci a luat cuvântul d. Hecmedin, directorul ziarului „Acsam“, care a spus între altele:

Dacă țările balcanice au reușit să mențină pacea în aceste timpuri turburii, faptul acesta se datorește experienței trecutului statelor balcanice și spiritului de înțelegere mutuală ce le îndrumă atât de puternic.

Noul candidat
democrat la Președinția Statelor Unite

Newyork, 4 (Rador). — D. Garner vicepreședintele republicii, a trimis o scrisoare senatorului George, prin care confirmă hotărârea sa de a prezenta conducerea partidului democrat candidatura sa la președinția republicii.

Eșuarea
unui vapor
norvegian

Amsterdam, 4 (Rador). — Ziarele anunță că vaporul norvegian „Belapareil“ de 70 tone a eșuat Vineri seara în largul portului Bristol, din cauza furtunei violente. Echipajul a părăsit epava.

Pe de altă parte, vaporul britanic „Polzella“, de 4751 tone lipsește de mai multă vreme și este considerat pierdut.

„Altarul Cărții“ comemorează pe Mihai Eminescu

Luni, 5 Februarie a. c., la orele 7 seara, asociația scriitorilor români din Banat, „Altarul Cărții“, va comemora pe Mihai Eminescu, printr-o șezătoare literară publică, ce va avea loc în sala profesorală din clădirea veche a Școlii Politehnice, din localitate.

Cu această ocazie, d. col. Volbură Poiană Năsturaș, președintele asociației scriitorilor români din Banat, va ține o conferință, în care va slăvi pe marele poet dispărut, această cuvântare servind, totodată, drept conferință de deschidere, pentru noul an de activitate.

Scriitorii și cei cari fac și cari nu fac parte din Asociație, vor ceti din operele lor.

Publicul este învoit a lua parte la șezătoare.

La trecutul slovei bănățene

Mihail Velceanu

(1815 — 1883)

„E descurajant cât de mult este de lucrat în Banat, fie numai pentru reconstituirea vieții culturale dela noi. Și e descurajant numai pentru că în asemenea scopuri, faimoasa inițiativă a ținutului, județului, comunei, este egală cu zero, scria — foarte just — d. L. viu Jurhescu.

Intr'adevăr!... N'avem o istorie a culturii și literaturii bănățene. Avem doar câteva înmănușeri de biografii și prea puține studii monografice. Și cunosc până acum peste 100 scriitori bănățeni, cu slova. Nu s'a scris decât cel mult despre 20, totdeauna despre cei cunoscuți.

Un exemplu: Mihail Velceanu. Cine-l cunoaște scrisul? Cine-l cunoaște numele? Câți?... s'a dat literaturii bănățene, acest preot luminat, șase cărți.

Copilul învățătorului Toma din satul Dognecea Carașului, Mihail s'a născut în anul 1815. Școala primară a urmat-o

în comuna natală, iar șase clase de liceu, la Seghedin. În toamna anului 1833 — sau mai târziu — continuă studiile la teologia din Vârșet, isprăvinduse în 1837, cu mențiunea: eminent. În diploma sa, semnează cunoscuții profesori și conducători ai bisericii sârbești și românești de pe atunci: Iosef Raiacici, mitropolit apoi; Ignatie Vuia, paroh pe — atunci — al Lugojului iar în 1843 revoluționar alături de Murgu și episcop de-o zi, pribeag prin țările Balcanului. Iar cel din urmă, iscălește Nicolae Gruici.

În 1838 a fost hirotonit ca preot în Dognecea, servindu-și biserica până în 1883.

Odată cu reînființarea episcopiei române a Caransebeșului și cu organizarea Institutului teologic diecezan, a fost chemat ca profesor, dar nu stă decât 5 ani. Peste 10 ani, i s'a încredințat protopresbiteratul Mehadiei: Bătrânețele, îl silește să nu-l primească.

Tot în satul în care se născuse, a murit la 12 Septembrie 1883.

Sentimentele sale de neînțeles român, l-au adus în conflict cu episcopul Vârșetului, Emilian Kengelati, cu care a și avut un proces. Iar din biserica parohială sa, încă sub Sârbi, a îndrăznit să scoată limba slavă, înlocuind-o cu cea română.

Din activitatea literară îmi sunt cunoscute scrierile:

I. Marcu Aureliu, Antoniu Filozoful. Tradusă de Mihail Velceanu, paroh de rel. orient. în Orașul montan Dognecea (2 volume, Exemplarul meu, îi lipsește anul II „Numa Pompiliu, alu doilea rege după Romul. Traduse de Mihail Velceanu... Lugoj, 1872. Tipăritura la Traunfeldner Venczelly" III. „Regule ortografice pentru scrierea cu litere latine. Compusă de Mihail Velceanu, profesor de S. Teologie în Caransebeș, Biserica Albă, 1867". IV. „Educațiunea de școală și casă; V. Curioasă întâmplare și VI. Meditațiuni spirituale

Pagina I-a din „Marc Aureliu" are textul: „Ilustratei sale domnului Domn Andrei Mocsonyi de Foen președinte la Ci. r. Comisiune a Provizorului de Contribuțiune în Temisora, cu înalțarea simă dedică cartea această, Traducătorul".

Aceiași Mocionești cari au sprijinit și condus totdeauna acțiunile culturale și naționale ale Banatului, dau și popii din Dognecea, tot ajutorul: „Că la tipăritura opului acestuia Marcu Aureliu mi-au fost neapărat un alt ajutoriu care împărțându-mi-l Ilustratei Domnia Ta. dai, documântu învederat cu ce zel și zărușii folosului omeniei, cu ce amorie îmbrățișezi interesul națiunii, cu ce felie de gatavointă lucră pentru înaintarea fragedei încă literaturii romane cu ce doru învăpăiatu poftesti a se desmoșteni din întunerecu vârtușile stremonești deșteptătoare spre fapte înalte".

Apoi, în aceleași cuvinte de închinare, continuă: „Spiritului stremoneș al matrimiei Romane au re'mratu în nedeșterea stremonești, căci man sunt încă Mecenati, cari cu învăpăiatu zelu sprijinesc lățirea culturii, și înflorirea literaturii, mai sunt încă Patrici, cari bunulu cumone cu toate mijloacele trebuincioase lui apără, și cu inimă deschisă înaintează folosul nației".

De fapt, sumedenie de cărți, au apărut cu sprijinul, totdeauna neprecupețit al Mocioneștilor, despre care, totuși, nu s'a spus ce trebuia să se spună. Banatul, datorează mult acestor nobili, trimiși de providență, într-o vreme când literatura românească ajunsese la grea răsunătoare.

Mihail Velceanu, e un cărturar din marea număr al cărturarilor preoți. Munca lui pentru istorie și școală — muncă pură — s'a stors până și din înșelăciunile armăsilor...

ION B. MUREȘIANU

CEREȘI PRETUTINDENI DELICIOASELE

Vinuri de Târnava „Dr. AMBROZI“

Le găsiți în toate restaurantele, bodegile și localurile mai renumite sau direct la Ville și Pivnițele Dr. Alfred Ambroz—Mediaș

O carte de evocări „Fum de fantome“ de VICTOR EFTIMIU

Un mare succes de librărie cunoaște noul volum al d-lui Victor Eftimiu: „Fum de fantome“, evocări. O carte care ese din preocupările obșnuite — peșez, roman, critică sau teatru ale autorului, ca și ai celorlalți scriitori români. O carte de amintiri și de portrete, de reconstrucție melancolică a unei epoci dispărute.

Cei cari au cunoscut peisajele Bucureștilor de odinioară vor regăsi cu interes și cu simțurile unele aspecte ale Capitalei de demult, în noul volum a d-lui Victor Eftimiu.

Terasa Oteteleşanu, cu scriitorii și actorii ei, parcul Oteteleşanu, cu trupa de opere a lui Grigoriu, Leonard, Maximilian ș. a., Casa lui Marghiloman, terasa Capșei de odinioară, pagini din istoria fanariotilor („Neamul lui Panaiotache“) sau impresii despre Petrarca Lupu („Amurg la Maglavit“) sunt numai o parte din cuprinsul volumului „Fum de fantome“.

El cuprinde amintiri și caracterizează ale artiștilor și scriitorilor dispărați: I. L. Caragiale, C. I. Nottara, Pompiliu Eliade, Al. Davila, E. de Max, Jean Moreas, Al. Demetriad, Iancu Petrescu, Petre Liciu, A. Anghelescu, Al. Macedonsky, Al. Vlahuță, Dulfiu Zamfirescu, Is. le Chendi și alții, etc. evocați cu artă și duioșie, de scriitorul eminent, dublat de un ziarist de frunte, care e d. Victor Eftimiu.

În afară de peisajele apuse ale Capitalei, în afară de literaturii, artiștilor dramatici și tipurile caracteristice ale cafenelei bucureștene, inviate de pana magică a poetului nostru, oameni politici ca Venizelos, Take Ionescu și Al. Constantinescu, se perindă în această carte.

Figuri epocale ca Regina Maria a României sau poetul-profet al Poloniei Adam Mickiewicz, scriitorii de renume universală ca Maxim Gorki sau Luigi Pirandello, peisajul din Bretania lui Ernoo Tennan și Edmond Haraucourt, figuri pitorești ca Alex. Bogdan-Pitești sau Lambo, se întâlnesc în noul volum al colaboratorului nostru, alternând cu portrete ca ai lui Const. Stere sau Adrien le Corbeau.

Puțini știu că Adrien le Corbeau, autorul romanelor „Le gigantesque“, „Le Couple nu“ și „L'heure finale“, primite cu elogii de critica franceză, era român de origine. Sub

pseudonimul său Baltag el a publicat înainte de 1914, un volum de nuvele „Recitativ“ (Editura „Minerva“). Prieten cu Gama Galaction, T. A. Grezi, Demetrius și N. Cocea, Radu Baltag s'a căsătorit de tânăr, ducându-se să isoăndească și să moară la Paris.

Variatatea chipurilor și decorurilor evocate în „Fum de fantome“ fac ca această carte să fie cerută de toți îndrăgostiții Bucureștilor de altădată și de lectorii fideli ai d-lui Victor Eftimiu.

Editată în admirabile condiții tehnice, în imprimeria Statului, de către Casa Școalelor, această voluminoasă culegere de evocări este merită să îmbogățească biblioteca oricărui intelectual.

Noua carte a d-lui Victor Eftimiu, „Fum de fantome“, evocări, e dedicată veneratului maestru al scenei românești, d. Paul Gusti, căruia colaboratorul nostru îi consacră aceste rânduri:

„Ultimul din marea generație, Paul Gusti, face legătura între cei care au împletit rădăcinile teatrului românesc, cu înflorirea de azi. A contribuit ei însuși la această recoltă. Un simț dramatic de cea mai aleasă calitate și varietate, o vastă cunoștință, pe care n'o egalează decât entuziasmul său tineresc, o cultură solidă, făcută nu numai din lecturi (aceasta e inconștientă și sterilă), dar din călătorii și experiențe în laboratoarele apusului, o profundă cunoaștere a meșteșugului, devotamentul față de instituție, onestitatea, cu care vreme de șizeci de ani l-a exercitat sacerdoțiul, fac din Paul Gusti, una din cele mai frumoase figuri, nu numai ale scenei, dar ale întregii intelectualități românești.

„Omul acesta care juca teatru în 1876, este în plină putere și azi. Meșter dulgher, el lucrează sporadic, cu zecile și sutele de ucenici, care l-au trecut prin mână, să lucreze și să polioască scândurile primei noastre scene. „Stigmatul bătrâneții nu l-au adus niciun fel de degradare. Violu pătrunzător, sever, hazliu, plin de amintiri și capabil de planuri în viitor, Paul Gusti, nu trece printru noi ca o fantomă a trecutului, ci ca o realitate vie.

„Nu e o povară, ci o zestre. Nu e un ci-mitir, ci o grădină...“

Radio

DUMINICA, 4 FEBRUARIE

RADIO ROMANIA, RADIO BUCUREȘTI
RADIO EXPERIMENTAL 9.55: Ora gjoasă. 11.15: Concert simfonic al Societății Române de Radiofuziune, Orchestra Radio, dirij. de Alfred Alessandrescu. 13: Orchestra Grigoraș Dinicu: Arie naționale; Siervenez, vals de Johann Strauss: Menuet, Beethoven. 13.20: Ora; Spectacole; Știri artistice și culturale; Sport. 13.30: Continuarea concertului Orchestrei Grigoraș Dinicu. 14: Radio-jurnal. 14.20: Cântece românești. D-na Ioana Radu, acomp. de taraf. 14.30: Ora; Publicații; Varietăți. 15: Vești și știri agricole. 15.15: Jurnal premial. 16.30: Uverturi și Marșuri (discuri). 17: Ora „Muncă și voce bună“. 18.15: Ora; Mersul vremii. 18.17: Fanfara Regimentului Transilvaniei, cond. de Căpitan Dimitrie. 19: Săptămâna. 19.15: Cântece populare românești: D-na Elena Brătulescu (voce). 19.35: Țara: Castele moldovenești, de Ion Simionescu. — RADIO ROMANIA
19.55: Radio-jurnal în limba maghiară. RADIO BUCUREȘTI. 19.55: Muzică românească (discuri). — RADIO ROMANIA
RADIO BUCUREȘTI. 20.05: Continuarea concertului de muzică românească (discuri). 20.45: Radio-jurnal (I). 21: Teatru: „Viștea“, de M. Sorbul. 22.10: Radio-jurnal (II). 22.30: Muzică de dans (discuri). 23: Muzică ușoară (discuri).

LUNI, 5 FEBRUARIE

RADIO ROMANIA, RADIO BUCUREȘTI
RADIO EXPERIMENTAL 12: Ora; Concertul Dunării și a baren Sulina; Șfaturi gospodărești și igienice. 12.10: Selecțiuni din Muzica (discuri). 13: Femic, Dendrino, Manzan, Vasilescu (discuri). 13.20: Ora; Spectacole; Știri artistice și culturale; Sport. 13.30: Radio-jurnal. 14.20: Orchestra de muzică „Naidin“ (ohitară: Robert; hawaian: SUBM. Marcu). 14.45: Mirocea Ciolan (fierăstrău). 15: Radiofonice; Publicații, Varietăți. RADIO ROMANIA. 19: Ora; Mersul vremii. 19.02: Actualități culturale. 19.17: Vești și știri la Radio: D-na Nona Jianu (voce). 19.35: Vincențiu Giotta (voce). 19.55: Radio-jurnal în limba maghiară. — RADIO ROMANIA și RADIO BUCUREȘTI. 20: Introducerea cărților funciare în București de Ion Postolache. 20.20: D-na Lia Constantin (voce): Ară de opere. 20.30: Radio-jurnal (I). 21: Prox. Gh. Țițeica, General Ion Manulescu. 21.15: Orchestra Radio, dirij. de Th. Rogalski: Povesti la soba, prezentare muzicală. 22.10: Radio-jurnal (II); Sport. 22.30: Concert de pian. C. Silvestri: Trei preludii din op. 17 de Silvestri (în primă audțiune). 22.50: Muzică ușoară (discuri). 23.45: Jurnal pentru știri în limba franceză, germană, engleză și italiană.

MARȚI, 6 FEBRUARIE

RADIO ROMANIA, RADIO BUCUREȘTI
RADIO EXPERIMENTAL 12: Ora; Concertul Dunării și a barei Sulina; Șfaturi gospodărești și igienice. 12.10: Orchestra Frații Botez (Ploiești); Muzică românească. 13: Instrumente diferite (discuri). 13.20: Ora; Spectacole; Știri artistice și culturale; Sport. 13.30: Continuarea concertului de instrumente diferite (discuri). 14: Radio-jurnal. 14.20: Cântece românești, D-na Maria Tănase (voce), acomp. de taraf. 15: Radiofonice; Publicații; Varietăți. — RADIO ROMANIA. 19: Ora; Mersul vremii. 19.05: Croica medicală. 19.17: Landowska, Kozłowski, Paderewski (discuri). 19.50: Radio-jurnal în limba maghiară. — RADIO ROMANIA și RADIO BUCUREȘTI. 20: Femic în apărarea țării, de Alice Voinescu. 20.15: Orchestra Fănică Luca. 20.45: Radio-jurnal (I). 21.15: Concertul violoncelului Sandu Albu; Orchestra Radio, dirij. de Th. Rogalski (Transilvania de Ateneu Român): Uvertură la „Nunta lui Figaro“ de Mozart. Concert în re major de Beethoven (violoncel Sandu Albu). În pauză (22.15—22.20): Radio-jurnal (II); Sport. 22.30: Continuarea concertului simfonic: Concert pentru violoncel de Brahms (violoncel: Sandu Albu). 23: Cântecuri din filme și de muzică ușoară (discuri). 23.45: Jurnal pentru știri în limba franceză, germană, engleză și italiană.

Locuți la
BUCUREȘTI
numai la

Grand-Hotel

Situația
centrală.
Confort. Eilat

„LAFAYETTE“

CALEA VICTOR EI Nr. 11

Telefon 3-34-10

Scurte telegrame externe

ATENA, 4 (Rador). — Cutremurele de pământ înregistrate în ultimele zile în regiunea Ekaterini, au pricinuit importante pagube materiale, Peste 20 de clădiri s'au prăbușit. Alte 150 nu mai pot fi locuite. Nu sunt victime. S'au trimis de urgență ajutoare.

Bratislava, 4 (Rador). — Primul reprezentant diplomatic al Sovietelor pe lângă guvernul slovac, d. dr. Gr. Pușkin, a sosit Vineri seara la Bratislava, pentru a-și prezenta scrisorile de acreditare.

Londra, 4 (Rador). — Cercurile autorizate desmint știrea din sursă germană, prin care anunță că vaporul britanic „Oregon” ar fi fost scufundat.

Ottawa, 4 (Rador). — GUVERNUL CANADIAN, CONTINUĂ REALIZAREA PROGRAMULUI SAU PENTRU INARMAREA NAVALĂ. AU FOST COMANDATE: 5 VASE DE RAZBOIU, DESTINATE SĂ VANEZE SUBMARINELE. ACESTE VASE VOR FI INARMATE CU TUNURI CE LANSEAZĂ TORPILE EXPLOZIBILE, PE BORD AVÂND ȘI NUMEROASE APARATE DE ASCULTARE.

Amsterdam, 4 (Rador). — Vineri a viscolit toată ziua, căzând zăpadă abundentă. Circulația a fost mult stânjenită înregistrându-se numeroase accidente. Trenurile au sosit cu mari întârzieri.

ROMA, 4 (Rador). — Cunoscutul poet Filippo Marinetti, membru al Academiei Italiei se află grav bolnav într-o clinică din Roma. D. Marinetti este unul dintre fondatorii școlii futuriste și foarte cunoscut în cercurile literare europene.

Newyork, 4 (Rador). — MISIUNEA FRANCEZĂ AERONAUTICĂ, NEGOCIAZĂ CUMPĂRAREA A NUMEROASE AVIOANE, CUNOSCUTE SUB NUMELE „BEL AIR COBRA”. ACESTE AVIOANE CU UN SINGUR LOC, AU O TUTEALĂ ORARĂ DE 640 Km. PATRU MITRALIERE ȘI UN TUN CARE TRAGE PRIN HELICE.

Londra, 4 (Rador). — Ziarele anunță că toți membrii echipajilor submarinelor britanice „Starfish” și „Udnev”, scufundate în Decembrie în apropiere de insulele Helgoland, sunt prizonieri în Germania.

Amsterdam, 4 (Rador). Ministrul Finanțelor a declarat cu ocazia discuției Camerei despre buget că: guvernul depune în curând un proiect de lege pentru înțipunerea beneficiilor de războiu. Guvernul olandez a spus d-sa, va reduce toate cheltuielile, însă nevoile ivite vor trebui să fie acoperite numai prin impozite, deoarece împrumutul lansat recent n'a dat rezultatele așteptate.

Newyork, 4 (Rador). — D. Hoover a cerut ca Statele Unite să trimită în Finlanda și Polonia, alimente în valoare de 30 milioane dolari. Dsa a susținut că tot surplusul producției agricole, ar trebui să fie destinat țărilor ce se află în suferință.

LOTERIA DE STAT

Vase de război sovietice

ancorate în portul Tallin au deschis focul
împotriva unui avion eston

Tallin, 4 (Rador). — Agenția DNB transmite: Agenția telegrafică estonă anunță că vase de război sovietice, ancorate în portul Tallin, au deschis focul Vineri dimineața contra unui avion militar eston, care evolua în apropierea portului. În urma demersurilor autorităților militare estone, artileria sovietică a oprit focul. Avionul n'a suferit nici-o avarie și a putut reveni pe aerodromul de unde plecase. Proiectilele trase de pe vasele de război sovietice au căzut în trei locuri pe străzile orașului, cauzând stricăciuni la mai multe clădiri. Bubuitul tunurilor auzindu-se până la mari distanțe, în Tallin au circu-

lat tot felul de zvonuri că orașul ar fi bombardat.

Ministrul Estoniei la Moscova a fost însărcinat să protesteze.

Regele George e complet restabilit

Londra, 4 (Rador). — Regele George este complet restabilit de pe urma ușoarei răceli.

TURNUL TEATRULUI „REGINA MARIA” DIN BUCUREȘTI
la Timișoara

Duminecă, 4 Februarie 1940, ora 9 seara pe scena teatrului comunal se va da o singură reprezentație cu cel mai mare succes bucureștean.

Celebra piesă a lui Jean Cocteau

„Părinții teribili“

În rolurile principale:

Lucia Sturdza-Bulandra, Gina Sandri, Maria
Mohor, Al. Finți și Iony Bulandra

Bilete la cassa teatrului.

TELEGRAME INTERNE

București, 4 (Sîc.) — D. Danilă
AL 16-LEA COPIL

Papp, rezidentul regal al ținutului Mureș, însoțit de d-nii dr. I. Crișan și Leonida Pop, prefectul județului Alba, a boțezat în comuna Tampoite, — în numele M. S. Regelui, — al 16-lea copil al familiei Nicolae Ciur.

SINUCIDEREA UNEI FUNCȚIONARE DIN BRAȘOV

Brașov, 4 (SIR.) — Tânăra Emilia Gheorghina, funcționară la societatea „Textua Românească”, a încercat să-și curme viața otrăvindu-se. Starea ei e destul de gravă. Din scrisoarea lăsată de tânăra s'a stabilit că ea a încercat să se sinucidă din cauză că fusese concediată și a rămas în mizerie.

AVOCAT INCORECT

Oradea, 4 (SIR.) — Autoritățile cercetează cazul avocatului Șt. Spitzer din Oradea, str. Regele Carol 8, căruia i se atribuie faptul de a fi ridicat prin procuri false diferite sume dela casieria administrației financiare locale. Avocatul a fost menținut arestat.

SURPRINS DE TREN

Bacău, 4 (SIR.) — ELEVUL DE LICIU ION AGAFTEI, FĂCÂND IMPRUDENTĂ DE A MERGE PE ȘINELE DE CALE FERATĂ A FOST SURPRINS DE TREN ȘI OMORĂT.

TRIGICĂ SINUCIDERE LA BACĂU

Bacău, 4 (SIR.) — O tragică sinucidere s'a întâmplat la Bacău: Croitorul Carol Gașpar, murindu-i acum câțiva timp doi copii de scarlatină, acesta de durere s'a îmbolnăvit de nervi. Eri nefiind supravegheat s'a sinucis.

ISPRAVA UNUI DEMENT

Pitești, 4 (SIR.) — Tânărul Darcă Iosif, dând semne de alienație mintală a fost trimis, încadrat de doi însoțitori, să fie internat în spitalul din Sibiu. În timp ce trenul cu care călătorea se afla în tunelul dintre Turnul și Lotru, cuprins de un acces de nebunie a scos un cuțit și a lovit pe pasagerii din vagon. Jandarmeria a desarmat pe nebun și l-a scoborât în gara Lotru. Cinci pasageri răniți grav, împreună cu cei doi însoțitori au fost deosemeni scoborâți în gară și transportați la spital.

CADAVRU MÂNCAT DE CĂINI

Chișinău, 4 (SIR.) — La kilometrul 85, în dreptul comunei Cuza Vodă, trecătorii au găsit un cadavru, care are fața mâncate de câini, iar restul corpului în putrefacție. Asupra lui nu s'a găsit niciun act de identitate. Se crede că ar fi vorba de servitorul Resileti, din comuna Cărpileni, dispărut de mai multă vreme.

DOUA LOCOMOTIVE SAU CIOCNIT

Predeal, 4 (SIR.) — Autoritățile cercetează o gravă ciocnire din gara Predeal, unde o locomotivă în manevră s'a ciocnit de alta, venind dinspre Azuga. Ambele locomotive au suferit mari stricăciuni, iar circulația a fost întreruptă toată noaptea. Cei doi mecanici au fost grav răniți. Ancheta o fac reprezentanții parchetului și C. F. R.

INTAMPLAREA EXTRAORDINARĂ DIN ORAȘUL ROMAN

Roman, 4 (SIR.) — O întâmplare extraordinară a avut loc în oraș. Unui Lătrân italian în vârstă de 72 ani, Verussi Petru, i s'au desprins din cauza înghetului, pe masa de operație mâinile, picioarele și urechile, rămânând un ciot viu, sub privirea înmărmurite ale medicilor. Nenorocitul se sbate între viață și moarte.

GRATIERI ȘI COMUTARI DE PEDEPSE

București, 4 (SIR.) — Ministerul de Justiție a întocmit un decret regal prin care se acordă un număr răstrâns de grațieri și comutări de pedepse.

Faimoasele procesese politice dela Orăştie

-- Rolul Doamnei Anuța Dr. Vlad --

Orășul Orăştie a fost din cele mai vechi timpuri, unul dintre importantele centre din care a radiat naționalism și cultură românească.

Despre rolul și trecutul istoric-politic-social al acestui focar de patriotism, ne vom ocupa în cadrul mai multor articole, pentru ca cititorii apreciatului nostru ziar „Dacia” și posteritatea să cunoască activitatea predecesorilor noștri cari au lucrat aici, pentru Unirea cea Mare.

În articolul de față vom arăta lupta romanilor acestui ținut, care a atras persecuția stăpânirii ungurești.

D. Dr. Aurel Vlad, urmat de intelectualii și poporul din aceste ținuturi istorice, a aprins flacăra redesteptării naționale după anul 1901, în Ardeal, ținând adunări naționale politice la Dobra, Iliia etc., în 1903 fiind ales deputat — pe cont propriu, căci românii erau în pasivitatea politică decretată de partidul național român de atunci, — unde și-a ridicat glasul pentru obținerea drepturilor uzurpate ale națiunii române. Lupta sa a fost energică și deschisă, respectată chiar și de unguri!

Prin înființarea la 1902 a ziarului „Libertatea” aici, s'a început cu multă iscusință lupta națională pentru părăsirea pasivității și afirmarea intransigentei politice românești.

Această luptă și activitatea „Libertății”, în care scriau articole-mesajii naționale către națiunea română: dr. Vaida-Voevod, dr. Aurel Vlad, dr. Victor Bontescu, dr. Valer Moldovan, dr. Ioan Mișu, Ilarie Chendi, păr. Ioan Moța conducătorul stăruitor al gazetei și a. a. a atras atențiunea autorităților maghiare, care au intentat o mulțime de procese conducătorilor, colaboratorilor d-lui Vlad și chiar tinerimei române din Orăştie și jur.

Iată o parte din aceste faimoase procese din 1903—1910.

Păr. Ioan Moța, redactorul „Libertății” e osândit: în 1903 la un an temniță ordinară și 1000 kor. pentru articolul: „A murit Matia și cu el dreptatea”, în 1905 cu 14 zile temniță și 50 kor. amendă preoții: Moța din Orăştie și Ion Secărea din Sibot pentru „agitatie” depe amvon citind o vorbire a dlui Aurel Vlad; în 1906 părintelui Moța i-se deține pentru totdeauna ajutorul de Stat (congrua preotească) pentru activitatea națională; în 1909, păr. Moța în calitate de redactorul „Tovărășiei” și „Foi Interesante” (supliment la „Libertatea”) e pedepsit cu 8 kor. de către procuror și în 1910 cu 40 kor. pentru o broșură „antipatriotică”, în care se spune că trebuie să boicotăm pe străini.

Au mai fost osândiți: Iuliu V. Ioanovici, redactor în 1903 la 5 luni temniță ordinară pentru „agitatie” săvârșită împotriva Statului maghiar în articolul: „Sus inimile noastre”, în 1905 la 1 an temniță și 1000 kor. amendă, pentru poezia lui V. Moldovanu „Roata dela Bălgărad”, în 1908 la 18 luni puscărie ordinară, pentru „agitatie prin presă”.

În 18 Dec. 1908, sunt pedepsiți de poliția Orăştie 30 de țărani, cu câte 30 kor. și 2 zile închisoare, pentru că au purtat ici-colo culorile tricoului român la costumul național.

Tot atunci sunt pedepsiți cu câte 2 zile închisoare și 30 kor. dr. Aurel Oprea și Ioan Mihailu, fiindcă copilașii lor aveau tricoul la costumele românești.

În 9 Iulie 1910, în târgul din Orăştie, jandarmii unguri pornesc o goană după tricoul, zmulg cingătorile hainelor și baierilor trăistilor, bătând și arestând

o mulțime de țărani pe cari poliția i-a pedepsit apoi pentru „agitatie în contra Statului național maghiar”.

De urgența stăpânirii ungurești nu au fost cruțate nici femeile române, între care cu mândrie amintim pe Doamna Anuța Dr. Vlad, care este una dintre acele conștiințe românești, care văzând suferințele fraților săi, a avut tăria și conștiința neclintitului patriotism românesc, aducând în timpuri de bejenie, jertfa cea mare, pentru emanciparea noastră națională și culturală, de sub jugul unguresc, în mod foarte categoric și într'un timp, când limba și legea noastră era mai amenințată, stând în fruntea mișcărilor de rezistență națională, față de acțiunea de maghiarizare prin școale, după proiectul faimosului conte sovin Apponyi, ministrul școlilor

Pentru această ținută a fost pedepsită de justiția ungurească:

În 1907, la o lună temniță și 200 kor. amendă pentru că la examenul dela școala primară ort. din comuna sa natală Bobâlna, a îndemnat elevii să scrie, citească și vorbească sărguincios limba maicei lor, — atunci când stăpânirea s'a năpustit asupra școlilor naționalităților-române mai ales, — de a le desființa; în 1908 a fost condamnată la o lună temniță și 300 kor. amendă, pentru „agitatie”, iar în 1910 cu 2 zile și 40 kor. pentru că a purtat brăul tricolor, la costumul național.

Iată martirajul acestei Doamne, pentru cauza națională!

DR. EUGENIU MUNTEANU

Judecătoria rurală Jimbolia.

No. G. 2131/1939.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE.

Subsemnatul delegat judecătoresc, aduc la cunoștința publică, că în urma deciziei despre ordonarea executiei de indestulare No. 1839/1939 a Jud. Rurală Jimbolia, și în urma delegației nr. 2131/1939, în favoarea lui Institutul de Credit și Economii Grabați, repr. prin Dr. Iosif Catană, avocat din Jimbolia, împotriva urmărit: dom. în Grabați, pentru suma de 12.000 lei capital, 6½% dobânzi dela 1 Octombrie 1939, pentru spese de 3312 lei deja stabilite, 277 lei spese pentru prezenta cerere și pentru spese ce vor mai stabili de aci înainte, se fixează termen pentru efectuarea licitației pe ziua de 5 Februarie 1940, ora 4 p. m., în comuna Grabați, Str. Bisericii No. 294, pe când și unde se vor vinde prin licitație publică obiectele sechestrate și anume: 3 credenți, 1 garderobă, 1 cerș, 1 percuț, 2 dune, 1 paturi, 1 cașapă, 1 pat, 1 noptieră, 4 scaune, 2 tablouri, 2 porci, 2 porci, prețuite în 12.800 lei.

Aceasta licitație se va ține în favoarea celor în drept de executie silită conf. art.120 L. Exec.

Jimbolia, la 8 Ianuarie 1940.

Delegat judecătoresc: Dumitru Sima.

Clisee de pe Valea Nergănuului

(Anchetele noastre)

Oravița, 4. — Am plecat dela Oravița, cu destinația Moldova-nouă, pentru a împărtași cetitorilor, stările dela Comunitatea de avere grănicerească.

La Sasca, ni-se spune, că drumul spre Valea Dunării este inaccessibil și din această cauză în localitate de șapte zile nu circulă poșta. Am rămas surprinși de această anomalie, întrucât Sasca, este centrul vital al văii Nergănuului; reședința Judecătoriei, preturei, percepției și unui ocol silvic al U. D. R.-ului.

În aceste împrejurări de izolare, autoritățile au folosit telefonul, ca singur mijloc de comunicație cu restul circumscripției. Ideea Reședinței, de a construi telefoanele comunale se dovedește a fi foarte fericită. Decât că aici a intervenit o ciudată piedecă. Se spune că prețul unui stâlp de telefon, dela 85 lei bucata s'a urcat subit la 165 lei, ceea ce ridică coeficientul de scumpete cu 100%, depășind cu tot atâta prevederile comunelor.

Se vorbesc multe pe această scumpire, aflând însă că această ciudățenie este sub cercetare, așteptăm rezultatul.

În Sasca, ne-am oprit la Judecătoria. Un edificiu mărunțel, cu un antreu îngust și întunecos, care ține locul „sălii pașilor pierduți”. Erea o zi de debateri penale. Mulțimea și varietatea cauzelor, aruncă o lumină vie asupra unor plăgi sociale. Dela o femeie, care era din elita satelor și care reclamă repararea oivorei grav atinsă de părătul cu care stă în judecată, până la braconieri minori, toată gama defecțiunilor organismului social, defilează prin „sala pașilor pierduți”.

Grafa Judecătoriei Sasca, conducă de dl. Orlescu, în frunte cu d-nii judecători Cărmăciu și Murgu, compusă dintr'un mănunchi de funcționari, mai toți localnici, este expresiunea cea mai înaltă a conștiințiozității, dar și a curtoaziei și servilității.

Secția Cărții Funduare, ocupă trei încăperi în micul local al Judecătoriei. Ea este condusă de dl. Petru Nicolae, alt exemplu de conștiințiozitate și pricepere, ajutat de dl. V. Băias și d-șoara Popescu.

Intrând în secția c. f. îți dai seama de cuvintele biblice: „din pământ ești, și în pământ vei merge”. O liniște desăvârșită, o muncă încordată, o aliniere perfectă și o rânduială exemplară, este ansamblul, care orânduiește bunurile imobile a unui colț de țară. Cu alte cuvinte, sfințenia gliei strămoșești se reflectează dela funcționari, până la cartoane, schițe și hărți. Munca conștiințioasă a funcționarilor, care nu mai este ceva izvorât din obligațiunea slujbei, ci din dragoste și pasiune pentru bunurile neamului, îți dă impresia, că dacă cele câteva sute de mii de hectare, cuprinse în cartoane, ar fi cultivate și îngrijite și în fapt de posesorii lor, precum sunt de îngrijit în drept la secția, c. f. acest colț de țară, ar fi un rai pământesc.

Birourile secției c. f. sunt un contrast izbitor cu frământările sociale atât de frecvente din „sala pașilor pierduți” și restul clădirii.

Ceace constituie o plăcută impresie la Judecătoria Sasca, este faptul, că toți slujbașii, în clipele de răgaz, sunt preocupați de cele mai variate probleme: literare, istorice, religioase etc. Mai ales o vizită la secția

c. f. îți dă ocaziunea unor discuțiuni de re valoare intelectuală, extrem de plăcută și interesantă și recreative.

Cu regretul de a nu fi putut vizita și alte instituțiuni de aici, luând pieptis de rila, coborâm în Sasca română, o localitate pur românească, cu circa 1000 suflete, meni cari luptă din greu pentru traiul veselie. Petreceau câțiva concentrași cu din de chemare pe mânezi. Spuneau că acasă câte 2—5 copii, dar pleacă la armată cu toată bucuria, deoarece preotul spune: „Băieți, plecați punctual la dată țara noastră nu vrea război, dar dacă cine ne atacă, vom lupta până la unul, pe țara și Regele iubit”.

Deși eram hotărâți să trecem prin Sasca, fără oprire, atasamentul și respectul pentru l-am văzut aici față de preot, ne-a oprit la un scurt popas. Interesându-ne, aflăm că preotul era la școală. Spune marea noastră bucurie, aflăm că aici păstorește unul din apreciații noștri colaboratori parohiali, dl. Gh. Mihailoviciu.

Școala, așezată pe un vârf de colină, dominează satul se singularizează în sat loc cu Biserica, ca simbol de conducere și umină. Un edificiu modest, în care actua cu mult suflet învățătorii, soții Ștefan și Maria, aflat aci băieți de cl. I (elevul-școală Traian Mihailoviciu), cari recitează cu voce și convingere, devisa și crezul strămoșilor, dovedind un excelent certificat de muncă zi de zi, a învățătorilor.

Regretăm mult, că nu i-am întâlnit pe dl. Mihailoviciu, avea cele mai frumoase cuvinte de apreciere pentru dânsii.

Biserica, micuță, însă din fiecare colț privită, dovedește că preotul este mereu sufletul în ea. Curățenie exemplară, modeste danii ce decorează pereții, arată că atât d-na preotească, cât și credincioșii sunt conștienți că centrul vieții noastre este naționale, tot Biserica este. Mai constatat, că atât concubinajul, cât și procentul mare al crimelor și delictelor fost redus până inexistență, ceace constă în oglinda celei mai atente și fericite patrii, a păr. A. Gh. Mihailoviciu.

În cele câteva sate prin care am trecut ni-s'a spus, că în vremea de iarnă, frecvența școlară, este oarecum redusă. Cauza ar fi lipsa părinților, plecați la concentrașii greutățile cu care luptă cei rămași acasă.

M. S. Regele a vădat ideea obolului public pentru cantine școlare. Populația a primit cu bucurie, însă în urma versiunilor că, în toarele date în acest scop nu ar fi ajuns la destinație și că vreo douăzeci saci cu făină au fost confiscați de garda financiară Oravița, pe când se introduceau cu un camion în oraș, au cauzat cele mai păgubitoare rezerve. Se spune, că dl. Dr. Ionescu Insp. Gen. adm. al Ținutului, a făcut o chetă în cauză. Nădăjdum că se vor curăța aceste versiuni printr'o exemplară punere la lucru.

Drumul „întors” spre Moldova-nouă — care nu vom renunța — ne-a prilejuit o chetă pe o porțiune din Valea Nergănuului în care dacă am surprins clișee întunecate ne-a dat ocaziunea să vedem și locul lor.

MARE ASORTIMENT

de Candelabre, Becuri electrice
Mașini electrice pentru gospodării
Material pentru instalațiuni electrice etc.

PREȚURI MODESTE

„ASTRA” I. GONDA

Timișoara IV. Bul. Carol No. 14
(„PHILIPS” RADIO-SALON)
Telefon: 30-20

Novile hidroavioane americane

Poate că vă mai aduceți aminte de „Jeaninne”, vechiul film de aviație interpretat de Collez Moore și Gary Cooper...

A fost unul din primele filme sonorizate și succesul a fost dintre cele mai mari.

Tot studiourile „Warner-Bros” cari au realizat filmul „Jeaninne” au terminat nu de mult noul film „Suprema jertfă” care este o replică modernă, aerodinamică dacă s'ar putea spune așa, a vechiului film.

De data aceasta rolurile principale sunt deținute de Olivia de Havilland și George Brent. Două noi vedete binecunoscute publicului de azi.

„Suprema jertfă” întocmai ca și „Jeaninne” este un film a cărui pasionantă intrigă se adresează inimii...

Doi frați iubesc aceeași femeie și se luptă unul pentru altul...

Sunt doi tineri ofiteri: piloți ai aviației maritime americane.

Cadru în care se desfășoară acțiunea, este mai mult decât impunător...

Giganticele vase port-avioane ale flotei americane, formidabilele ei baze navale, 400 avioane de vânătoare, 84 „cetății sburătoare”, 2000 hidroavioane și faimosul „Hidroavion-mister” care n'a fost filmat până'n prezent niciodată.

Acest cadru nu este însă mai impresionant decât acțiunea dramatică a filmului...

„Suprema jertfă” este superlativul eroismului și iubirii de armă...

Olivia de Havilland și George Brent însoțiți de John Payne sunt interpreții principali a acestui splendid film care va rula cu începere de la 6 Februarie la cinema „CAPITOL”

Sedința eforiei sanitare

Se plătesc din nou taxele de control sanitar după valoarea locativă a întreprinderilor

Timișoara, 4. — Eri dimineața s'a ținut, la primăria municipiului nostru, sub președinția d-lui primar dr. Coriolan Băran, o sedință a eforiei sanitare, în cadrul căreia s'au luat o serie de măsuri importante.

S'a constatat, în sedința de eri a eforiei, că s'a încasat pentru fondul sanitar, între 1 Aprilie 1939 și 1 Ianuarie 1940, suma de 220.250 lei. Din acest fond, eforia a aprobat să se acorde următoarele ajutoare: 7650 lei pentru tratarea mai multor bolnavi de boli sociale; 25.000 lei pentru societatea „Salvarea”; 25.000 lei pentru spitalul de copii; 50.000 lei pentru societatea de patronaj;

46.666 lei pentru lucrările efectuate la ambulatorul policlinic și dentistic; 100 mii lei pentru amenajarea institutului obstetric, care se va muta din actualul edificiu în fostul cămin al muncitorilor, cumpărat de primărie pentru acest scop.

Eforia sanitară a luat dispoziții ca de la 1 Aprilie a. c. să se încaseze din nou, conform decretului-lege pentru organizarea ministerului sănătății, taxele de control sanitar anual după valoarea locativă a tuturor întreprinderilor comerciale și industriale, taxe cari până'acuma au fost suspendate.

Programul concertului de pian al d-lui Gino Gorini

Am anunțat, că la data de 10 Februarie, orele 9 seara, virtuozul italian Gino Gorini va da un concert de pian în sala Teatrului Comunal din Timișoara. Programul acestui concert, care va constitui o încântare pentru melomanii noștri și un eveniment al sezonului muzical din acest an, este următorul:

Scarlatti: Due sonate.
Bach-Busoni: Preludio e fuga în do min. b
Schumann: Capriccio, Perchê, Slancio.
Beethoven: Sonata op. 110.
Zanon: Laude.
Malpiero: Risonanze.

Casella: Due ricercari sui nome B.A.C.H.
Chopin: Fantasia în fa minore op. 49.

Reamintim că Gino Gorini s'a născut la Veneția, în anul 1914. Cu toate că în vârstă de abia 26 de ani, tânărul pianist italian a reperat multe succese artistice în toate marile orașe ale lumii, iar la concursul internațional de pian, ținut în 1938 la Viena, a luat premiul întâi.

Gino Gorini este azi unul dintre interpreții cei mai cu faimă ai marilor maeștri clasici și moderni. Un concert Gino Gorini este un eveniment dela care amatori de frumos nu pot lipsi.

Astă seară

Serata de bal

Westend

În saloanele „Coloseum”
(Fabrica de bere)

Program artistic mondial, nemaivăzut la Timișoara

Întrarea numai cu invitațiuni!

Onor. public este rugat, pentru evitarea oricăror neplăceri, să aducă cu sine invitațiunile.

Niciodată nu și-ar fi realizat acest vis, dacă nu cumpăra UN LOZ al Loteriei de Stat dela COLECTURA MERCUR.

Tragerile viitoare la 15 și 18 FEBRUARIE.

MERCUR

LOTERIA DE STAT

Banca Timișoarei, Timișoara. Piața I. C. Brătianu Nr. 4. Tel.: 28-40

Județul Timiș-Torontal oferă burse pentru elevii liceului industrial din Timișoara

Timișoara, 4. — D. col. V. Popovici, prefectul județului Timiș-Torontal, la cererea d-lui ing. Ștefan Ardeleanu suodirectorul liceului industrial din localitate, și-a însușit un foarte interesant plan pentru sporirea numărului elevilor români dela acest liceu. Conform acestui plan, începând cu noul an bugetar 1940/41, fiecare pișă din județ va acorda una sau două burse de câte 2000 lei lunar pentru elevii săi sărăciți și lipsiți de mijloace al liceului industrial. Propunerea în acest sens a prefecturii fiind aprobată de autoritățile în drept, sumele pentru acoperirea acestor burse au și început să se înregistreze în curs de întocmire ale comunelor și preturilor.

Inițiativa d-lui prefect col V Popovici și a d-lui ing. Ștefan Ardeleanu merită toată atențiunea și de demnitate și de imitație și de așteptare. Absolvenții de licee industriale

— după cum se știe — sunt foarte căutați de industriile particulare și ale statului, ei trebuind să înlocuească pe așa zisii „speciațiști” din industrii, pașaportari streini, pe cari legea protecția muncii naționale se străduiește de ani de zile să-i înlocuească cu elemente românești. Din acest punct de vedere, e necesar deci ca liceele noastre comerciale să aibă un contingent cât mai considerabil de elevi români. Bursele înființate de prefectura județului Timiș-Torontal pentru mărirea numărului elevilor români în liceul industrial dela Timișoara sunt bine venite, ele fiind un stimulent pentru părinții cari își vor trimite în viitor copii la școală și un ajutor de real folos pentru mulți elevi cari frecventează deja acest liceu, dar ai căror părinți nu mai pot face față, în zilele grele de azi, cheltuielilor de școlarizare.

Deja acum 100 de ani spunea BOUCHARDAT: „Mangez le moins possible”. PODAGRA este boala „chefurilor și desfrâului”. Ea este un caz special al depozitării de șgură, în partea dobândită prin ereditate, de cele mai multe ori însă câștigată prin defectuositatea regimului alimentar. DECI: regim, post, mâncări crude, zeamă de fructe, cură de struguri, ceaiuri medicinale, zeamă de varză acră, de loc pâine albă și lucate prăjite sau fierte din făină albă, a se îngrijiți mereu pentru a nu fi constipat, etc., etc.

Pentru curățirea corpului complet de toxice, este nevoie de: băi calde, băi de floare de fân, băi de paie de ovăz, dușuri, băi de picioare cu căldură alternativă, pachetări de nămol, masaj, etc. Pentru buna aplicare a mijloacelor de vindecare trebuie să îngrijească un medic îndemânat, care individualizează regimul și băile necesare pentru îndepărtarea toxicelor.

Pentru executarea conștiințioasă a prescrierilor medicale îngrijește însă cu succes

Băile Neptun Timișoara

Ordinații medicale în fiecare Luni, între orele 17—18 și fiecare Joi, între orele 11—12.

Băile sunt bine încălzite și sunt luate măsuri pentru răcorire treptată. Deci tratamentele de băi se pot face oricând cu cel mai bun rezultat și fără nici un risc chiar și la un timp cât de urât și rece.

S'au acordat importante credite pentru începerea campaniei agricole

Timișoara, 4. (SIR) — La ministerul agriculturii în consfățuirea ținută cu mici agricultori s'a discutat despre campania agricolă de primăvară. D. Ionescu-Sisești, ministrul Agriculturii, care a arătat ca a obținut numeroase credite pentru însămânțările de primăvară. Astfel, 45 milioane lei au fost destinați cumpărării semințelor de in, cânepă și bumbac. Atât în țară cât și din străinătate deasemenea, au fost cumpărați cartofi cari vor fi însămânțați în regiunea subcarpatică, în locul porumbului. Aceste semințe vor fi date plugarilor numai contra numerar, statul suportând 20 la sută din cost și transportul. O sumă tot atât de importantă s'a acordat pentru culturile de zarzavaturi. Pentru cumpărarea semințelor Banca Națională va pune la dispoziția Institutului Național al Cooperăției 300 milioane lei credit, care va servi la finanțarea operațiunilor de cumpărare pe seama unităților cooperative, cari vor vinde semințele contra cost, agricultorilor. Pentru completarea parcului de mașini agricole, în special tractoare, batoze, selectoare și pluguri, dl. ministru Mihail Șerban, a fost autorizat să

trăteze cu firmele germane, care oferă mașini spre vânzare până la valoarea totală de un miliard lei, în condiții de credit favorabile. Și această operație se va face tot prin I. N. C. Agricultorii vor putea cumpăra mașinile având înlesniri Uniunii Sindicatelor Agricole s'a dat permis de import pentru sfoară de manila și sulfat de cupru.

Teatrul Comunal

„Unchiul Theodor” în interpretarea teatrului german

Teatrul German a reprezentat Vineri seara, pe scena Teatrului Comunal din Timișoara, cunoscuta comedie „Unchiul Theodor”, de scriitoarea suedeză Selma Lagerlöf.

D. Heinz Eberhardt, în rolul titular, a creat un unchi veridic și plin de viață. În restul distribuției, interpreții au jucat cu pricepere și antren, dând în spectacol de hâncor reconfortant și de frumos nivel artistic.

COLTVL BISERICII

DUMINECĂ

„Pentru că celui ce are, i-se va da și va avea de prisos; dar dela cel ce n'are, se va lua și ce are!”

Luca 25, 29.

„Impărăția cerurilor se va asemăna cu un om, care, când era să plece într-o altă țară, o chemat la sine slugile sale și le-a încredințat averea sa.”

„Unuia i-a dat cinci talanți, altuia doi și altuia unul: fiecăruia după putere; și a plecat.”

Așa se anunță subiectul evangheliei de astăzi, ca să facă încheierea, cu sentința: „... celui ce are, i-se va da și va avea de prisos; dar dela cel ce n'are, se va lua și ce are.”

Pusă această sentință pe plan social, pare un paradox. De altcum doctrinarii socialismului sec. al XIX (Morely, Babelz), între alte motive de negațiune a rostului religiei, a fost și acesta.

Accentul evangheliei de astăzi se pune pe libertatea morală de voință, a omului.

Orice învățătură morală urmărește să dinamizeze pe om spre săvârșirea faptelor, pe care ea le laudă și le recomandă, ca meritând să fie săvârșite; și de altă parte, de a-l feri să săvârșască alte

fapte, pe care ea le desaproabă ca rele. Se urmărește acest scop, nu ca un rezultat momentan și izolat, ci caută să creeze în om dispozițiuni și deprinderi, conforme felului în care ea se pronunță asupra faptelor.

Învățătura morală pleacă dela o bază pe care o admite, ca un postulat necesar, ori de câte ori este vorba despre săvârșirea unei fapte.

Postulatul acesta, consistă în ideea, că omul poate săvârși toate acele fapte, care sunt recomandate ca bune, dacă vrea.

Capacitatea aceasta a omului, de a fi el singur stăpân pe voința sa în virtutea căreia săvârșeste fapte, deci domn asupra acțiunilor și de a răspunde de ele, se numește în morală: libertate.

Omul bogat din pilda talanților, a dat slugilor sale fiecăruia, după putere o parte din avuție. Ei erau liberi a face cu acești bani, orice sub rezerva descotării la timpul său. Doi, au multiplicat suma încredințată, iar cel de al treilea, a adus-o intactă, cu motivările ce le-a crezut de cuvânt.

Ideea despre libertatea omului, este așadar, admirabil desprinsă din această parabolă. Tr. C.

Activitatea Gărzii Naționale din plasa Lugoj

Lugoj, 4 — Zilele trecute plutonul Gărzii Naționale din Herendesti, a organizat o reușită serbare pentru străngerea fondurilor destinate înzestrării armatei.

Remarcăm asidua activitate depusă de către d. învățator pensionar Petru Lădăriu, comandantul plutonului, pentru infiltrarea doctrinei F. R. N. în această comună adânc viciată de mentalitatea politicianistă de odinioară.

Printre cei prezenți însemnăm numele dlor colonel I. Drăghici, comandantul județean a G. N., Dr. Liviu Seracin, comandantul plasei Lugoj G. N. N. Belba notar, cu dna, Chioran inv. cu dna, Dr. Const. Murariu, medic Lugoj, Preot Suru Lt. Crăciun, etc. întregul sat Herendesti și delegații comunelor învecinate.

Membrii G. N. Herendesti, adunați în fata bisericii, au dat raportul sub comanda dlui P. Lădăriu, după care a vorbit d. colonel Drăghici.

CUVANTAREA DLUI COMANDANT COL. IOSIF DRĂGHICI

Imi exprim întreaga mea mulțumire, văzându-vă muncind cu atâta elan, ca membri ai Gărzii Naționale. Iau parte cu deosebită plăcere la un festival organizat de dvs., în cadrul căruia, populația va primi învățăminte, într-o formă atrăgătoare, asupra rostului F. R. N.

În continuare d. colonel Drăghici, îndeamnă membrii gărzii să lucreze pe toate căile și pe mai departe, pentru răspândirea doctrinei F. R. N. întărirea patriei și înălțarea Tronului. Membrii Gărzilor Naționale, a căror menire este să fie cei mai activi în ceiace privește lămurirea tuturor asupra rostului covârșitor pe care îl are Frontul nu trebuie să șovăiască nici o clipă, când e vorba ca toți să fie aduși pe calea cea dreaptă.

De încheiere, accentuiază că în fruntea țării avem un Rege înțelept și deci conducerea țării se găsește în mâni sigure. Având sufletul plin de iubire față de neamul românesc, Majestatea Sa, înseamnă nădejdea noastră a tuturor și încrederea într'un viitor strălucit, oricât de vitrege ar fi vremurile.

(Publicul izbucnește în urale de: „Să trăiască Majestatea Sa Regele Carol II”).

PROGRAMUL ARTISTIC

După vorbirea dlui colonel Drăghici, publicul trece în Casa Culturală unde urmează desfășurarea unui frumos program artistic, sub conducerea dlor inv. C. Chioran și Aurelia Chioran, la care și-a dat contribuția corul plugarilor din localitate și elevii școlii. Remarcăm felul cum a fost întocmit acest program, în care s'a cuprins biciunea tuturor moravurilor rele ale satelor în dialoguri frumoase redade de către elevi. Deasemeni corul plugarilor a executat cu frumoase nuanțări, cântece populare.

Accentuarea pe care a făcut-o d. comandant Drăghici, că la Herendesti gărzile naționale muncesc cu multă asiduitate, e valabilă pentru întreaga plasă Lugoj. D. comandant dr. Liviu Seracin dovedește a cunoaște foarte bine spiritul satelor și ca atare, întrebunțează metode cari duc la scop, printr'o disciplinare a maselor rurale în linia doctrinei F. R. N. și o dinamizare de suflete.

Activitatea dsale, a reușit să imprime în mediul rural al plasei Lugoj, importanța F. R. N. și astfel — după declarațiile dsale — se găsește „în plină fază de însănătoșire socială a acestor sate, profund viciate de politicianism”.

ATENȚIUNE!

Pe baza cercetărilor științifice ale medicilor s'a dovedit, că apa

IZVORUL „LITHYNIA” din Tămășeu

este atât de bogată în lithium și astfel are un efect terapeutic atât de sigur în bolile de rinichi, bescică și stomac, că înfruntă concurența tuturor apelor minerale similare din țară și străinătate.

Bolnavii în interesul lor propriu să facă o cură de băut de 60 zile după care își vor recâștiga sănătatea.

De vânzare pretutindeni.

Depozitul principal: IONASIU S. A. Timișoara, Str. Tudor Vladimirescu 32. Tel. 21-25

Românii . . .

Urmați pilda înaintașilor, fiți demni de jertfa lor Patria își afirmă cu hotărâre dreptul la viață Pentruca să fim tari și temuți, trebuie să ne înarmăm.

Subscrieți deci Bonuri pentru Inzestrarea Armatei. Numai așa ne vom asigura viitorul copiilor noștri.

Conferința dela Brașov

Azi, 4 Februarie se va ține în Brașov o conferință a comunității maghiare încadrată în Frontul Renașterii Naționale, Majoritatea participanților vor fi țărani și intelectuali din Secuime, cari vor da manifestății o amploare cu totul deosebită.

Țăranii maghiari s'au înscris din primele zile ale înființării Frontului în nouă instrument al vieții publice: românești, așa cum au făcut țărani români, pretutindeni în cuprinsul țării. Acest act de conștiință a avut și are o explicație mult mai adâncă decât s'ar putea învoca într'un comentariu de presă. Legăturile dintre secui și poporul român sunt foarte vechi. Ele datează de secole și au început cu lupta pentru desființarea iobăgiei și afirmarea drepturilor la proprietate liberă.

În ziua când s'a rezolvat vechea dramă a pământului, prin inaproprietărea din 1920, ei au avut același prilej de bucurie comună, fiindcă statul i-a împărșăsit deopotrivă cu binefacerile nouii reforme sociale. Țăranii secui au fost împroprietăriți și ei la fel cu țărănimea românească, iar statisticele sunt în măsură să vorbească concludent despre mlaie de jugăre distribuite numai în cele trei județe din Secuime.

Nu mai puțin trebuie să amintim, că Frontul a deschis perspectiva unor noi rapor-

turi sufletesti și politice. Masele participă astăzi efectiv la viața de stat, după categorii profesionale, iar satele își pot desvolta comunitatea lor gospodărească, culturală și economică, în condițiuni optime și într'o libertate desăvârșită.

Astfel, primul rost al conferinței dela Brașov va fi, de a pune în evidență cărmuirea înțeleaptă dată de Majestatea Sa Regele și solidaritatea care există între popoarele conlocuitoare din România. Glasul acesta, care exprimă cel mai autentic sentiment obștesc, va porni chiar de jos, dela cei cari poartă coarnele plugului și dau forța numerică a Secuimii.

Firește, se vor mai discuta și alte probleme. În cadrele Frontului Renașterii Naționale, țărănimea maghiară vrea să folosească toată libertatea de acțiune și de afirmare. Cum ea constituie imensa majoritate, va revendica, în chip logic, ca să fie cât mai bine reprezentată în conducerea comunității din Front și, ca, legătura cu statul român, s'o facă, în primul rând, mandatarii autorizați ai colectivității din Secuime.

Lată câteva preocupări din programul conferinței dela Brașov. Desbaterile vor fi cu atât mai interesante, cu cât vor fi stăpânite de drajul pingașilor și de judecata dreaptă și senină a satelor.

Campanii esuate, împotriva leului

Desamănțirea categorică dată de Ministerul de Finanțe svonului că se va produce o stampilare a biletelor de bancă ale Institutului nostru de Emisiune, a tăiat calea tuturor speculațiilor interesate, puse dintr'o sălbatecă dorință de exploatare a naivității maselor populare.

Svonul a fost foarte omătuț, fiindcă publicitatea lui nu se lăsa omăta pe nici o realitate concretă, nu corespundea nici unui fapt controlului, nu intrușea nici un minim de verosimilitate. E în toate cercurile prea bine cunoscută poziția feră la consolidată a leului, pentru ca o câș de vașă umbră a îndolelii să se poată strecura și să persiste în conștiința cetățenească. Ceace se prevedea ca un foc pe miști, o revarsare de panică a rămas un simplu costeliv precar, fără consistență și viață de pe o zi pe alta. Pasionații manevrelor financiare, speculanții de răspântie, nu și-au putut atinge scopul.

Increderea în leu, în interior, nici nu putea fi zdruncinată laă fiind situația generală a finanțelor țării, cu mult îmbunătățită în ultimii ani, cu toate cheltuielile mari impuse de împrejurările excepționale în curs.

În adevăr, tot ceace formează suportul solid, baza temenică a circulației fiduciare, se află întrunit într'o fericită îmbinare, în clipa de față.

Institutul nostru de Emisiune înregistrează actualmente o răsăvă creștere a stocului metallic.

Bugetul se realizează la zi în condiții excedentare, progresiv excedentare de pe o zi pe alta.

Balanța comercială e în favoarea exportului, însumând excedente în spor continuu. Lată atâtea elemente care concură să îndrăvească mereu leul, așezându-l pe baze tot mai solide, mai sănătoase.

Politica de credit încercuit, adoptată de Ministerul de Finanțe, prin lansarea „Bonurilor de înzestrare a Armatei” n'a făcut decât să îmbunătățească mereu poziția tehnică a leului. O largă parte a disponibilităților a fost absorbită de pe piață, realizând o rafificare al leului — dacă vreți o revalorizare a circulației fiduciare.

Acei cari s'au grăbit într'un elan demn de semnalat, să întoarcă Statului încrederea lor, punând la dispoziție pentru înzestrare sume importante, n'au făcut în același timp decât să întărească puterea de cumpărare al leului, să-l consolideze poziția și valoarea. Au dat respectivii, cu o mână și au realizat binele cu amândouă: și-au asigurat și averei lor un plasament cu numeroase avantaje — nelătănite la nici o altă bancă — și în același timp au adus servicii Statului ca și finanțelor țării.

Reușita împrumutului de înzestrare e un semn viu și elocvent de bună sănătate a monedii noastre — pe lângă celelalte mărturii semnalate la începutul acestor rânduri. — Aceastei situații de fapt, solidă, a leului se datorește faptul că svonurile fanteziste ca acel asupra stampilării, se înecă imediat în ridicolul din care pornesc.

Numiri, definitivări și transferări de funcționari în ținutul Timiș

TIMIȘOARA, 4. — *D-ra Margareta Vidican*, impiegată stagiară în administrația centrală a ținutului a fost definitivată și încadrată pe ziua de 1 Februarie a. c. în gradul de impiegată cl. II.

D. Nicolae Mișea, absolvent al școlii Politehnice din Timișoara, a fost numit pe data de 1 Februarie a. c. în postul de agent tehnic cl. IV. la serviciul tehnic al județului Timiș-Torontal.

D. Nicolae Celiu, greșier cl. II dela judecătoria mixtă Arad, a fost transferat, pe ziua de 1 Februarie a. c. în grad de impiegat cl. I la serviciul tehnic al județului Arad.

D. Mircea Borza, impiegat stagiar în administrația centrală a ținutului Timiș, a fost transferat, în interes de serviciu, pe data de 1 Februarie a. c. la prefectura județului Timiș-Torontal.

D. Gheorghe Imbroane, impiegat cl. II la pretura plășii Reșița, a fost transferat, pe ziua de 1 Februarie a. c., la prefectura județului Arad, în gradul avut.

D. Teodor Tudose, notar cu delegație de secretar de plasă la Vinga, a fost transferat la cerere pe ziua de 1 Februarie a. c. la prefectura județului Timiș-Torontal, în grad de subșef de birou cl. II.

D. Iosif Rachiciu, impiegat stagiar la serviciul tehnic al județului Arad, a fost definitivat și încadrat, pe data de 1 Aprilie a. c., în gradul de impiegat cl. I.

D. Gheorghe Telea, ajutor contabil la Camera de agricultură a județului Hunedoara, a fost transferat în postul de impiegat cl. II, pe data de 1 Februarie a. c., la prefectura județului Hunedoara.

D-ra Aurelia Palade, domiciliată în Febiș, a fost numită, pe data de 1 Februarie a. c., dactilografă la pretura plășii Aradul-nou.

Marea sezoare literară-artistice și petrecere dansantă a „Aștrei Bănățene”, despărțământul central din Lugoj din 10 Februarie 1940

Astra Bănățeană, despărțământul central Lugoj, organizează în ziua de 10 Februarie a. c., orele 17, în sala teatrului „Traian Grozavescu”, o sezoare literară-artistice, cu concursul scriitorilor grupării „Universul Literar” din București, al scriitorilor din Banat, al corurilor „I. Vidu”, „Progresul” din Lugoj și al corurilor mixte fuzionate din Birchiș, al muzicii militare și al Conservatorului de muzică din localitate, a reuniunilor și societăților culturale, precum și cu concursul echipelor de dansatori din Borlova, Blănița, Coșteiu și Birchiș.

Atât sezoarea literară-artistice, cât și petrecerea dansantă sunt organizate sub patronajul P. S. S. Episcop Dr. Ioan Bălan, al d-lui General Grigore Georgescu, comandantul diviziei 19 Inf., al d-lui Prefect Parait Boitan, colonel în rezervă și al Aștrei Bănățene.

La ora 21.30 va avea loc, în saloanele „Dacia”, o petrecere dansantă, la care toate doamnelor și domnișoarele sunt rugate să se prezinte, de preferință, în costume naționale. La această petrecere se va dansa și „Romana”.

Pentru a preîntâmpina orice inconvenient cu distribuția biletelor, atât pentru sezoare, cât și pentru petrecerea dansantă, toți doritorii de a participa, din Lugoj și din provincie, sunt rugați, cu toată stăruința, a se îngriji, între 5 și 8 Februarie de bilete, la biroul C. Brediceanu, deoarece se prevede o cerere foarte mare.

Industria de piele bănățeană

cere ca Statul să preia distribuția pieilor peste 16 Kg, iar pieile sub 16 Kg. să fie lăsate la libera concurență

Timișoara, 4. — Umblând prin magazinele de pielărie, pentru a ne documenta cât mai precis asupra afacerii oficiului cartel — am observat în ultimul timp un nou fenomen. O tactică ce caracterizează oficialul.

Pielăria grea, talpa, ovalul, după cum am mai scris, lipsesc de pe rafturile magazinelor de săptămână, chiar și cantitățile ce se găsesc sunt foarte mici și de calitate slabă.

Firește, dacă negustorul ar fi aprovizionat cu marfă îndestulătoare, ar rezista în fața pretențiilor mereu noi ale cartelului. Neavând marfă suficientă, comercianții de piele trebuie să accepte orice preț și orice calitate proastă furnizată de fabricanții din cartel.

Tot astfel, cismarul și pantofarul, sau acceptă prețul și calitatea proastă a tălpii și tovalului furnizat azi, — și în acest caz riscă să suporte reproșul și indignarea clientului, care nu mai revine cu comenzi noi. — sau nu acceptă și atunci din lipsă de material, poate să tragă obloanele imediat.

TACTICA OFICIULUI CARTEL

În ultimul timp, fabricanții din oficiul-cartel cari produc și pieile ușoare ca box-calf, chevreaux etc. probabil la ordinele superioare ale conducătorilor din cartel, au început să se adapteze la tactica oficiului, întrebunțată la articolele de talpă.

Nu furnizează deloc sau foarte puțin, din articolele ușoare. De pildă, dacă un

comerciant comandă 10 duzine de box-calf, îi livrează una sau două.

Prin această tactică, marfa lor începe să lipsească pe piață.

Intenția e foarte ușor de sesizat. După regulile comerțului, lipsa de oferte majorează cererile. Iar majorarea cererilor, înseamnă majorarea prețurilor. Dar aici, aflăm cu bucurie dela comercianți, tactica oficiului-cartel a dat greș.

Oficiul-cartel, în încercarea sa de a aduce piele sub 16 kg. sub tutelatul său, cerând dreptul exclusiv de a aduna aceste piei, a găsit din partea guvernului cea mai hotărâtă opoziție.

DEMERSURI INUTILE

Toate demersurile, toate intervențiile „altruistice” ale unor politicieni de eră veche, s'au lovit de un refuz categoric, cu motivarea justă că, pe deoparte, armata nu are nevoie de aceste articole, iar pe de altă parte, oficiul-cartel a abuzat de încrederea ce i s'a acordat înainte, ridicând enorm prețurile la mărfurile al căror material brut aveau dreptul exclusiv de a-l aduna. Astfel că, nu există niciun motiv de a li se da și monopolul cumpărării pieilor sub 16 kg.

Dimpotrivă, cercurile autorizate au motive temeinice să creadă, că în caz că s'ar preda oficiului cartel dreptul exclusiv de a aduna marfa sub 16 kg. vor abuza tot așa și la pieile grele, provocând o scumpire exagerată și la aceste articole.

Viata muncitorească

Situația muncitorilor dela fabrica de șuruburi din Anina

Timișoara, 4. — Situația muncitorilor dela fabrica de șuruburi din Anina, s'a înrăutățit așa după cum am prevăzut încă din luna Noemvrie a anului trecut. Din lipsă de materii prime, dar mai ales din lipsă de comenzi deoarece C. F. R. și-a revocat comenzile, — schimburile de lucru s'au redus la 7—10 pe lună, ceea ce înseamnă că veniturile muncitorilor au scăzut la 700—1500 lei la lună, din care li se mai fac rețineri pentru avansurile anterioare ridicate.

E o situație din cele mai grave, mai ales pentru muncitorii care au de întreținut o familie. Un număr de 105 din aceștia, au adresat breslei lor din Timișoara o cerere comună, solicitând să fie ajutați.

Și cum breasla nu dispune de o sumă atât de mare ca să poată veni în ajutorul acestor membri, ea s'a adresat Camerei de muncă, cerând să contribuie la ajutoarea familiilor celor 105 muncitori măcar cu alimente.

Ar fi de dorit să se găsească o altă soluție și anume: să se dea muncitorilor de lucru în mod normal, adică câte 40 ore pe săptămână.

MEMORIUL MUNCITORILOR DELA „DURA” ȘI FABRICA DE BERE

Prin breasla lor, muncitorii dela fabrica „Dura” din Timișoara, au înaintat întreprinderii un memoriu prin care între altele cer: sporirea salariilor după indicele de scumpete, respectarea legilor cu caracter muncitoresc și încheierea unui contract colectiv de muncă.

Fabrica a comunicat că este de acord să încheie o convenție de muncă și să îmbunătățească salariile. A urmat o conferință cu reprezentantul breslei și conducerea întreprinderii. S'a stabilit să

se arată dispusă să accepte tratative pot duce la încheierea convenției și fără asistența Inspectoratului Muncii.

Un memoriu similar s'a înaintat și la fabrica de bere din localitate. Atmosfera este aceeași. Direcțiunea întreprinderii se arată dispusă să accepte tratativeș preliminar.

CONTRACT DE MUNCA INCHEIAT LA UIOARA

La uzinele „Solvai” din Uioara (Ocna Lucreșului) au avut loc zilele acestea tratative pentru aplanarea unui vechiu conflict de muncă.

Muncitorii au înaintat un memoriu încă din primăvara anului trecut prin care, între altele, cereau și sporirea salariilor. Din cauză însă că la vremea aceea breasla n'a fost recunoscută, tratativele nu s'au putut ține și au fost amânate.

Acum tratativele s'au ținut în prezența d-lui insp. general Petre Popescu, breasla fiind reprezentată prin d. Silion Gârboveanu.

Prin convenția de muncă încheiată, în afară de sporul de 6% la salarii, acordat anterior, s'a mai obținut o sporire de 4%. În convenție s'a introdus o clauză după care în Martie a. c. se va face o nouă revizuire a salariilor, acordându-se un spor după indicele de scumpete din lunile Decemvrie 1939 și Martie a. c.

Deasemeni s'au obținut ajutoare de chirie de 350 lei pe lună pentru muncitorii căsătoriți și de 100 lei pe lună pentru cei necăsătoriți.

Un alt avantaj obținut este ca la sfârșit de an să se acorde muncitorilor un fel de tantieme după cum urmează: pentru cei cu o vechime dela 5—10 ani câte 500 lei, iar pentru cei cari sunt în serviciu de peste 10 ani, câte 1000 lei.

În aceste împrejurări, oficialul-cartel neavând puteri dictatoriale asupra pieilor ușoare, mulți dintre fabricanții de piei ușoare, probabil, din motive mai mult prevăzătoare și chibzuite, decât a truistice, n'au intrat în cartel, putând astfel cumpăra marfă brută atât cât vreau și de acolo de unde vreau.

LUPTA DE CONCURENȚĂ

Ca o urmare a acestei situații, fabricile necartelate, în lupta de concurență contra celor cartelate și în lupta uneia împotriva celeilalte, precum e uzul în comerțul cinstit și normal, încearcă să scapeze clientela și ca rezultat al acestei lupte, piața e bine aprovizionată cu marfă ușoară, box-calf, chevreaux, velour, etc., cu toate că fabricile cartelate se abțin și pe mai departe dela furnizări mai însemnate din mărfurile ușoare.

Desigur, dacă oficiul-cartel ar putea realiza planul său de a scapa exclusiv cumpărarea pieilor ușoare, fabricile necartelate i-ar fi pus repede capăt.

Oficiul-cartel, în acest caz, depinzând de el repartizarea cotelor de materii prime, nefurnizând fabricilor din afara cartelului material brut se va ajunge unde s'a ajuns și cu marfa grea, adică regularizarea pieții după sistemul lor cunoscut, în cuvinte mai simple dar ușor de înțeles, la ridicarea prețului de box-calf etc. la infinit.

Firește, cavalerii industriali din cartel sunt surprinși că n'au putut izbucni până azi și că tactica lor „genială” încă n'a putut aduce până azi rezultatele așteptate.

F. R. N. ÎȘI FACE DATORIA

Iar noi suntem mândri a ști, că în fruntea treburilor publice, în conducerea Frontului Renașterii Naționale se găsesc valori de seamă și patrioți desăvârșiți, cari cântăresc, analizează și cercetează cu îndebătată profunzime chestiunile publice. Și dacă, mai sunt încă politicieni din trecute vremi cari cred că „banul vorbește” iar dreptatea socială e un basm aceea se înșală.

F. R. N. își face datoria cu abnegație și sacrificiu, pentru interesul general al țării.

Putem anunța cu satisfacție că memoriile și petițiile înaintate din partea breslelor și cercurilor profesionale interesate au fost bine studiate din partea autorităților noastre, înțelese în sensul adevărului ce-l cuprind și hotărât susținute.

Aprecind temeinicia acestei probleme, Excelența Sa d. rezident regal dr. Alex. Marta a făcut un direct și amplu raport dlui consilier regal Gh. Tătăreanu, președintele consiliului de miniștri.

Deasemeni, comandantul Gărzilor Naționale din ținutul Timiș, d. colonel N. Madancovici a raportat comandamentului suprem al G. N. asupra situației.

Intervenția directă a autorităților locale, precum și memoriile înaintate nu numai din Banat, dar din toate colțurile țării, au găsit ecou nu numai la autoritățile superioare economice, ci chiar și la înțeleptul conducător al guvernului Majestății Sale, dându-se chestiunea spre o viguroasă cercetare, astfel că manipulațiilor cartelului li se va pune capăt.

Dorința unanimă de a se desființa monopolul dat oficiului și preluarea repartizării pieilor brute peste 16 kg. de către o comisie a Statului, compusă din delegați ai F. R. N. și ai camerelor profesionale, iar lăsarea pieilor sub 16 kg. — de astfel o cantitate de 10% din producția totală de pielărie — la libera concurență e cercetată și va fi, credem, și adoptată, în chestiunea industriei de piele.

Calendarul „Nădejdei“

„Nădejdea” dela Vârșet — gazeta fraților noștri români din Banatul jugoslav — a tipărit anul acesta al zecelea calendar al „Nădejdei.”

„Convinși fiind că singura carte românească de învățătură și petrecere a fost până acuma Calendarul „Nădejdea”, — spune editura în prefață, — ne-am dat toată silința ca să-l facem și de data aceasta plăcut și folositor Românilor de aici și îndeosebi fraților plugari, învățându-i să-și iubească credința și neamul, și îndemnaându-i la cinste, hărnicie și cultivarea tuturor virtuților cari căminioară făceau fală strămoșilor noștri.”

Cuvintele de mai sus din prefața calendarului „Nădejdei” sunt valabile și pentru trecut, pentru că gazeta românilor din Banatul jugoslav a dat în ultimii nouă ani calendare foarte bune, dar sunt valabile și pentru anul acesta, pentru că pe anul 1940 „Nădejdea” s'a întrecut pe sine, dând cetitorilor ei un calendar din toate punctele de vedere ireproșabil.

Din articolele: **Societatea culturală „Doina” din Uzdin**, scris de dirijorul de cor Iova Șoșdeanu și **Expozițiile școlare**, scris de inv. Gheorghe Ionescu din Alibunar, aflăm o mulțime de lucruri interesante cu privire la condițiile de viață culturală din prezent ale fraților noștri români dintre frontierele statului vecin și aliat Jugoslavia. Intreg materialul de lectură al calendarului este de altfel bine ales, ceea ce dovedește că păr. Cuzman Lăpădat și d. Adam Bulic au avut gustul și priceperea de a întocmi un calendar de calitate. Poeziile în grai românesc din calendar sunt pe linia de totdeauna a „Nădejdei”, care în cursul anilor a știut să fie și punte de legătură între românii din Banatul jugoslav și restul elementului românesc din peninsula balcanică.

În articolul: **Jocurile și îmbrăcămintea copilului**, autoarea Maria Gh. David, care tradează o inimă caldă și înțelegătoare, dă sfaturi prețioase în legătură cu creșterea copilului. Sfaturile din acest articol sunt cu atât mai bine venite, cu cât fenomenul denatalității și al sistemului de un copil — de multe ori și acesta îngrijit ca vai de lume! — e și în Banatul jugoslav un flagel la fel de primejdios ca în Banatul românesc și, mai nou, și în alte regiuni românești.

Mai amintim că din punct de vedere tehnic, — hârtie, tipar, copertă, — calendarul „Nădejdei” întrece orice alt calendar românesc pentru popor. Calendarul românilor din Banatul jugoslav poate fi invidiat și de marile edituri bucureștene, cari deși dispun de mijloace suficiente, nu sunt în stare să dea un calendar pentru popor bine întocmit și cu înfățișare atrăgătoare. (G. I.)

IN CIMITIRUL ISTORIEI AL LUGOJULUI IMPRESII ȘI REFLECȚII

de: Prof. Dr. A. E. Peteanu

O șoaptă tainică mă determină să mă smulg din văltoarea vieții noastre zilnice, plină de miasme otrăvitoare și să-mi îndrept pașii, cu sufletu-mi curățit de orice sgură, spre cetatea odihnei și a tăcerii, spre împărăția misterioasă a celor ce sub bulgări grei și nemiloși își dorm somnul de veci, neconturbați de nimeni.

Ajuns în această împărăție a umbrelor, stau contemplativ și încep să meditez asupra nimicieniei vieții noastre șubrede și trecătoare. Mă gândesc îndurerat la acele suflete de elită, mari și curate, ca roua dimineții, cărora urcitoarele crude și nemiloase le-au rupt, înainte de vreme, firul vieții, în clipele cele mai promițătoare.

Privesc, cu inima strânsă, de durere miile de cruce ale tăcutelor morminte, care închid în ele ființe scumpe și iubite, atâtea talente de valoare, inteligențe scârpătoare, rezervoare de frumos, adevăr și bunătate, care, în viața această subredă nămăntescă, s'au mistuit zi de zi, cheltuindu-și toate energiile pentru obște și neam și, îndeosebi, pentru înfrățirea marelui nostru ideal național.

În fulgerarea unei clipe parcă simt cum îmi defilează, pe dinaintea ochilor sufletesti, toți acei scumpi și neuitați vizitatori lugoieni, cari, în vremurile cele mai tragice, dar și în cele mai înălțătoare ale luptelor noastre naționale, au călăuzit, din vechea cetățuie de rezistență a Banatului, din Lugojuțul uriașelor sfertări, pentru realizarea sfintelor noastre revendicări naționale, pașii poporului român hănățean, pe drumul snop, dar sigur și bine trasat al ființării sale, ale marelui său ideal național.

Văd, ca prin farmec, figura clasică, evocatoare de aprige și eroice lupte a lui *Coriolan Brediceanu*, a celui mai vajnic apărător al dreptului limbii, legii și gliei noastre strămoșești, așezat spre vesnică odihnă, în ziua de 9 Februarie 1909, în cripta Capelei Cimitirului, azi alături de neînfricatul tribun, *Eutimiu Murgu*, de marele cărturar *dr. V. Branisce* și de fericitul întemeitor al acestei frumoase capele, *Alexandru Nedelcu*. Tot atâtea podoabe ale Românilor bănățeni, tovarăși de ideal, cărora istoria repărtitoare le recunoaște azi neperitorul merit de-a fi veghiat și luptat, cu credință nebiruită, la destinele românizmului din acest istoric și minunat colț de țară, în cursul deceniilor de grea cumpănă ale ființării sale.

Osemintele scumpe ale marelui tribun, apostol și animator al tuturor acțiunilor de desrobire și al grandioaselor mișcări revoluționare de pe „Câmpia Libertății” a Lugojuțului, în anul 1848, *dr. Eutimiu Murgu*, stins la 12 Mai 1870 în Buda, au fost așezate, provizor, în cimitirul orașenesc de acolo, din strada Kerepesi în ziua de 14 Mai 1870. De acolo, apoi, la plinirea vremii, pământul sfânt al patriei sale întregite l-a chemat și primit, cu drag, înfășurat în tricolorul românesc, acasă, și i-a dat veșnic adăpost în ziua de 21 Decembrie 1932 în Lugojuțul său iubit, în apropierea „Câmpiei Libertății” de sub dealul viilor.

Deodată cu rămășițele lui E. Murgu, s'a adus din Budapesta și crucea sa de piatră, ridicată de iubita sa soră, *Rozalia Dascălu*, văduvă de locotenent și s'a așezat lângă a *dr. V. Branisce*, pe locul de odihnă al marelui tribun. Pe cruce se găsește următoarea inscripție, gravată cu ortografia timpului și aurită din nou în anul 1932:

„Aici jacu osemintele lui Eutimiu Murgu, Doctoru în drepturi, Membru la Universitatea din Pesta și la Academia Științifică din Iena, Profesoru de filosofie din Iasi, La anul 1848 — 9 — 61 deputatu în camera repres. din Pesta Suferindu mai mulți ani în carceră Pentru amore către națiune Repausă în Domnul la 12 Mai 1870 În etate de 61 ani, În perfecția memoria de iubita sa soră veduvă Rozalia Dascălu.” —

Lângă Eutimiu Murgu își doarme somnul de veci marele cărturar *dr. Valeriu Branisce*, ostasul cu sufletul de bronz, care, înfruntând, în vremuri de grea cumpănă, închisori și persecuții și sângerând mult pe drumul Golgoței pentru neamul său românesc, a tras în istoria politică și culturală a Banatului nostru, timp de aproape trei decenii, cea mai adâncă brazdă.

În jurul capelei se înșiruie, în formă de semicerc frumoasele cripte, împodobite cu cruce de marmură, care adăpostesc osemintele distinsului istoric, protopop ortodox și luptător național, *dr. Gheorghe Popovici* (1927), ale bine cunoscutilor și mult apreciaților notari publici (tată și fiu), *dr. Mihai Bejan* (1908) și *dr. Virgil Bejan* (8 Februarie 1935); ale eminentului iurist și bun român *dr. Izidor Pop* (1913); ale neîntrecutului avocat și notar public, *dr. P. Avramescu* (1933); ale divinului cântăreț, celebrului tenor dela opera de stat din Viena și Berlin, *Traian Grozavescu* (1927), răpus de mâna criminală a soției sale — spre regretul întregii lumi civilizate — în cei mai frumoși ani ai vieții și a neîntrecutei sale ascensiuni artistice; ale bunului și conștiinciosului profesor de religie, *Anton Balea* (1929) și ale gingașului poet dialectal, scriitor, pictor și locotenent *Victor Vlad Delamarina* (1890).

În alte părți ale cimitirului își dorm somnul de veci distinsul militar, *colonel Pepi Jucu* (1925), duiosul și blajinul poet, *Casian Munteanu* (1921), și mult apreciatul nuvelist și poet *Ioan Popovici Bănățeanu* (1893), toți trei având frumoase și binemeritate cruce, sau monumente de marmură.

Pe crucea de marmură a lui *Ioan Popovici Bănățeanu* sunt săpate următoarele cuvinte:

Aici odihnește
Ion (Niță) Popovici

reposit la 10 Septembrie 1893 în etate de 24 ani
Fie-i țărâna ușoară și memoria eter

„Dangățul de clopot sună
În amurgul serii lin;
Să-l petreacă pân' la groapă
Cu pași prietenii vin.

Și eu cuget la pretenii
Și mă întreb cu jale acum
Câți ori mai veni în urmă-mi
Când voiu bate al morții drum”

Un mic Panteon al poporului român bănățean, unde zac osemintele pământești ale atâtor cărturari distinși și povăduitori avântați ai luptelor crâncene, purtate, decenii de-a rândul, cu vântul, cu scrisul și cu fapta, pentru apărarea drepturilor noastre naționale sângerând mult pe drumul Golgoței, luptând neîncetat pe toate căile posibile, pentru marele nostru ideal național. Faptele mărețe ale acestor scumpi vizitatori vor rămâne, pururea, scrise cu vârf de aur în istoria poporului român bănățean și al României noastre întregite pentru înfrățirea căreia și-au dat tot tributul sufletului lor mare luptător și credință neclintită în realizarea visului nostru de aur și cu ferma convingere că:

„Nebiruit e omul ce luptă cu credință
El știe că pe lume nimic zadarnic nu
Că dincolo de truda și jertfa clipei
În taină, vremea țese la sfârșit
biruința,
Că viziunile toate visează armonie,
Că este o dreptate și... trebuie
vie!...”

Și această măreață clipă a dreptății așteptând în cursul veacurilor de gura cumpănă, cu uimitoare răbdare, a săsă!... Visul lor s'a împlinit!

Înainte de-a lua sfârșit această delirare a mărețelor umbre, încununată de creola nemuririi, a marilor noștri cărturari, cari legați, prin toate fibrele ființei lor sufletesti, de poporul nostru român bănățean, și-au închinat, în cele mai cumplite vremuri întregă muncă și pricepere, întreaga dragoste, râvnă și viață pentru desrobirea și libertatea lui. În ultimele clipe ale vizitei mele, apăsătoare înaintea ochilor mei sufletesti și în blânda, vesnic surzătoare și plină de bunătate a prea iubiților mei părinți ale căror voce caldă vibătoare și epresive au amuțit, pe veci, într-un amurg de Mai și de Octombrie, cămăretutindeni, în întreaga fire, era mai cânt și poezie.

Prin vălul diafan al aducerilor amintite îi văd, întocmai ca și în vremurile demult, când, cu dragostea și nepotănitul lor dor de muncă, munceau cu cămărușă pentru pregătirea cât mai demnă a cincișilor păstoriri cu înțelepciune bândete în curs de patru decenii.

Dar... deodată tresar convulziv, o șoaptă misterioasă mă îndeamnă să răsesc locurile sfinte, adăpostitoare dragi și neuitate osăminte, deplin covins de nimicienia vieții noastre pământești și de datoria creștinească care o avem în această viață a plângerii. Și înainte de-a părăsi cetatea morții adresez, cu profundă durere, celor dragi: Dormiți în pace, mari umbre! Visul vostru s'a împlinit!

Dormiți în pace, neconturbați de nimeni!

Până la revedere, sufletele voastre mari ne vor călăuzi, de-a pururi, pe toate cărările vieții noastre și ne vor îndemna să ne facem datoria cu sfințenie și Voi, pentru obște, patrie și neam. Binecuvântată și veșnică să vă amintirea!

La

Cafeneaua „Palace”

cu începere dela
1 Februarie a. c.
cân'ă în fiecare seară

renumita diseuză

Elena Garbu

dela Casinoul Sinaia
cele mai noi șlagăre românești

Sfârșitul Parlamentului Internațional al Minorităților

Marginalii la un articol al dlui Jakabffy Elemér

București. (Observator.) Intr'un număr recent al ziarului „Hirlap” din Arad d. Jakabffy Elemér deplânge dispariția Parlamentului Internațional al Minorităților din Geneva.

Ce era acest Parlament?

În anul 1925 s'a înființat la Geneva, de către ziaristul estonian Amende Osald, parlamentarul sloven dr. Wilfan Josif, Silman Paul, parlamentar din Letonia și Szülö Géza, fost parlamentar maghiar în Praga, un Parlament Internațional al Minorităților din întreaga Europă, cu scopul de a concorda diferitele probleme minoritare și a facilita rezolvarea lor. La 14 Octombrie 1925 se și întrunește prima dată acest Parlament al Minorităților, participând minorități din 14 state. Totuși, chiar prima sesiune a acestui Parlament internațional, produce participanților o vădită desamăgire. Tendințele de a unifica diferitele doleanțe minoritare se dovedesc iluzorii, iar divergențele ce domnesc în rândurile participanților fac imposibilă ori ce conlucrare efectivă. D. Jakabffy Elemér evocă cu nostalgie, ce ar fi putut reprezenta acest Parlament fictiv pentru destinele minoritare din diferitele state, „dacă ar fi găsit mai multă înțelegere în sânul Societății Națiunilor și în deosebi dacă nu s'ar fi produs anumite revirimente ideologice.”

Cu regretul de a fi nevoiți să-l contracțăm pe d. Jakabffy, credem că acest Parlament utopic, țâșnit din creierul unui fantast, nu a avut nici un suport real și mai puțin o rațiune de existență în situația politică de după război.

Ne îndoim că Societatea Națiunilor, la care adesea au recurs minoritățile europene cu plângerile lor mai mult sau mai puțin drepte, ar fi putut salva existența Parlamentului minorităților, fiindcă știu cu câte greutate s'a luptat și în deosebi cât de neputincioasă s'a dovedit Societatea Națiunilor în deslegarea marilor probleme internaționale.

Existența Parlamentului Internațional al Minorităților se datorește în primul rând divergențelor de concepții și de interese ale minorităților participante, decurgând din diversitatea de regimuri sub care trăiau, cari n'au putut fi aduse nici odată la un numitor comun. Minoritățile se bucurau în diverse țări de diverse regimuri și nu se puteau generaliza nici unifica fie doleanțele, fie interesele lor. În sânul Parlamentului s'au produs cele mai mari diversități și adesea interesele parlamentarilor ajungeau în plin contrast. La acest Parlament participau minorități din 14 state, în care problema minoritară se soluționa în 14 feluri și cari mai cu seamă căutau, cum era și firesc, să considere problema minoritară ca o problemă de politică internă și să nu privească cu ochi buni înjecțiunile cari veniau de peste hotare.

Dealtfel acei cari au realizat Parlamentul Internațional al Minorităților n'au adus un serviciu real nici statelor cu minorități și mai puțin minorităților însăși. În loc ca minoritățile să caute o înțelegere direct cu statul din care făceau parte, care dealtfel era cel mai competent să cunoască și să poată aprecia nevoile lor, înlesnind astfel calea unei înțelegeri și unei cordiale colaborări, acestea au căutat să expună, spre indi-

ferența lumii întregi, durerea lor în fața organizației fictive dela Geneva.

Rezultatele s'au văzut și ar fi inutil să mai insistăm asupra lor. Cum era firesc, Parlamentul Minorităților dela Geneva n'a fost privit cu ochi buni de nici un stat și a adus și amară decepție pentru minorități. După 20 de ani de frământate sbuciumări, minoritățile sunt nevoite să recunoască dependența lor directă din statul din care fac parte și în locul utopicelor parlamente internaționale să caute o înțelegere cu statele respective.

Statul românesc a fost primul care a înțeles să dea nevoilor minoritare soluționarea cea mai justă, atunci când tendințele sale au fost înțelese în sensul lor adevărat. Fără ca să se simtă nevoia unui parlament sau a altei instituții parlamentare internaționale, acesta a instaurat una dintre cele mai liberale regimuri din Europa pentru minorități. Reprezentanții minorităților noastre și-au putut da seama de goana lor fără rost după himere internaționale și de realitatea rodnică a unei înțelegeri cu statul românesc. În momentul în care Parlamentul Internațional al Minorităților dela Geneva este deplâns atât de mult de d. Jakabffy Elemér, minoritatea maghiară găsește în noua organizare a Frontului Renașterii Naționale cele mai educate posibilități pentru dezvoltarea ființei sale naționale.

La sfârșitul articolului, d. Jakabffy Elemér ține să adauge:

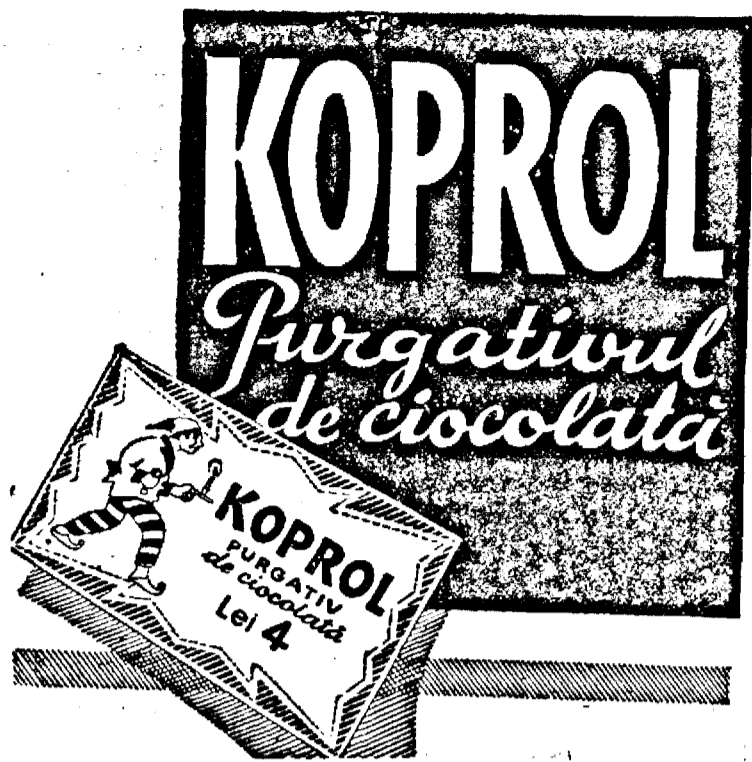
„Fie care stat, în cadrul căruia, afară de națiunea dominantă, mai trăiesc și alte minorități, să își asume răspunderea că asigură acestor comunități naționale posibilitatea dezvoltării lor culturale și economice, asigurând în același timp indivizibil exercițiul integral și liber al drepturilor civile.”

Aceste principii, cari după d-sa constituiau principiile fundamentale ale congreselor minoritare, au fost pe deplin satisfăcute de statul român. Acest lucru a fost recunoscut în congresele din ultimii ani de către reprezentanții minorităților noastre și suntem convinși că nici d. Jakabffy Elemér, nu-l poate contesta. Atunci care ar mai fi utilitatea practică a diverselor reuniuni internaționale, fără nici un rezultat concret, ci care ar încurca numai fără rost raporturile dintre statele respective și minorități?

Spre a putea realiza o conferință internațională a minorităților, care sub forma unui parlament și într'un spirit absolut obiectiv și competent să propună cele mai potrivite soluțiuni în vederea problemei minoritare, ar trebui ca această problemă să nu varieze după state și interesele minorităților participante să fie identice cel puțin dintr'un singur punct de vedere.

Dar odată ce aceste minorități sunt nu numai desbinate, dar adesea și învrăbite o colaborare pe plan internațional este o imposibilitate. Parlamentul dela Geneva, înființat de către Amende Osald nu pornea decât dintr'o convingere care domnea în timpul său, dar care s'a perimat prea repede.

Cu tot regretul manifestat de d. Jakabffy Elemér, trebuie să subliniem inutilitatea unor parlamente internaționale, cu puteri fictive.

Scrisori din Paris

Vinul în armată

(Dela corespondentul nostru)

Paris. (Februarie). — Franța deține primul loc în producția mondială a vinului și este și cea mai mare exportatoare de vin din lume. Un teren propice și o veche tradiție a culturii viței de vie fac din această țară nu numai o mare producătoare, din punctul de vedere al cantității, ci și din acela al calității. Producția de vin este foarte variată și alegerea este foarte mare. Din 93 de departamente, câte numără Franța, 89 sunt producătoare de vin. Din această cauză, vinul este foarte efin și la îndemâna oricărui: nici o masă franceză nu este lipsită de vin. Afară de asta, o lungă tradiție face ca atât cultura viței de vie, cât și vinificația propriu-zisă să ajungă la o desăvârșire, neîntrecută de nici o altă țară producătoare. Italia, Spania, Grecia, România sunt țări, care, prin așezarea sau terenul lor, dau vinuri bune, dar prelucrarea lor este departe de a fi ajuns la acea perfecție, pe careo posedă maestrul vinari francez. Și fiecare regiune își are specialitățile sale de vinuri, dela Bourgogne la Bordeaux, dela Chablis la Anjou, dela vinurile din Roussillon la cele din Alsacia și Mosella.

Cantitatea de vin produsă anual în Franța variază între 60 și 90 de milioane de hectolitri, ceiace face ca producția ei singură să reprezinte o treime din producția mondială. Podgoriile Franței se întind pe o suprafață cultivată de circa două milioane de hectare. Cu cultura viței de vie și a vinului se ocupă peste 270.000 de familii franceze, ceiace, socotit în medie, arată că peste un milion de oameni își trag principalul venit

din această ramură de producție. Păpa vinului a atins, anul acesta, care s'a bucurat de o abundență recoltă, cifra de 100 milioane de hectolitri. Unele din departamentele viticole au înregistrat, în 1939, o recoltă de trei ori mai mare decât în 1938.

Cultura viței și industria vinului a fost extinsă și în Africa de Nord, unde a dat foarte bune rezultate. Tunisia și, mai ales, Algeria sunt mari producătoare de vin.

Din cauza acestei mari abundențe, vinul, cum am spus, se află pe orice masă și este o băutură obișnuită a fiecărui locuitor al Franței. Deaceia și în vreme de război, soldatul francez își capătă rația lui zilnică de vin. Un proiect studiază posibilitatea de a se ridica rația actuală la 1 litru pe zi. Dealtfel, armata franceză este, credem, singura care acordă soldaților ei rații zilnice de vin.

Din primele zile ale ostilităților a fost înființată, în gări, o nouă instituție pentru soldați, „L'oeuvre du Vin Chaud”, — vinul cald, care este oferit gratuit tuturor soldaților, care pleacă sau se înapoiază de pe front. La început se prevăzuse o distribuție de 5 milioane de rații, a câte 14 centilitri fiecare.

În curând, se va ajunge la 50 de milioane de rații. Vinul este dăruit de marii și mici producători, de diverși oameni de bine, de marii fabricanți etc.

Dealtfel, instituția a fost creată de inițiativa particulară, care a voit, și în felul acesta, să ofere un ajutor soldaților Franței.

André HATET

Nevoia înarmării

Completarea înarmării țării este grija cea mare a noastră a tuturor. Existența neamului nostru depinde în primul rând de buna înzestrare a armatei.

Soldatul nostru este viteaz și deștept; dar soarta războiului se hotărăște azi de uneltele cât mai perfecționate ce are armata: avioane, tankuri, tunuri contra avioanelor și contra tankurilor, arme automate, etc.

De aceea trebuie să dăm din toată inima tot ce avem pentru înzestrarea trupelor noastre armate.

Le ce ne-ar folosi avutul nostru, dacă din cauza insuficienței înarmării, am duce la pierdere tinerimea noastră și am risca să ne fie crotopită țara?

Să dăm dar tot ce putem pentru asigurarea existenței țării.

România dorește pacea, nu râvnește nimic dela nimeni și ține să aibă raporturi bune cu toate popoarele.

Dar trebuie să ne putem apăra. Nu vom avea pacea dorită, nici nu vom fi respectați, decât dacă se va ști că viteza noastră oștire are cu ce înfrunța pe oricine ne-ar ataca.

G. G. MIRONESCU
Consilier Regal, fost Preș. de Consiliu

CE INTREPRINDE UN OM, fără să se bizue și pe noroc?..

Dacă veți cumpăra un loz al Loteriei de Stat dela COLECTURA AURORA vă veți da seama că norocul are un deosebit rol în viață.

Tragerile Loteriei viitoare la 15 și 18 FEBRUARIE

AURORA

LOTERIA DE STAT

Bancade Scont S.p.A. sucursala Colate Timisoara. B.d. Reg. Ferdinand Nr. 8, Tel. 38-32

SPORT

In preajma sezonului

În cadrul reformelor aplicate în fotbalul românesc de către exponenții mișcării de purificare, desigur că Școala Națională de Antrenori ocupă un loc de frunte.

Timp de douăzeci de ani fotbalul românesc a fost condus, din punct de vedere tehnic, de antrenori în covârșitoare majoritate streini. Nu vrem să spunem că fotbalul românesc în genere nu a profitat în urma unora dintre aceștia. Vrem numai să constatăm că streinii aceștia nu au avut suficientă dragoste față de elementul etnic românesc, față de care au fost preferați minoritarii.

Ori scopul nu a fost acesta, căci din capul locului toată lumea ar fi vrut ca elementului românesc să i se deschidă noi posibilități, lucru care nu a putut reuși pe deplin căci antrenorii streini nu au avut nici o comunitate sufletească cu vătările noastre, și au preferat să umple, chiar echipele din Vechiul Reșat, cu jucători minoritari din Transil-

vania.

Aceasta stare de lucruri, suntem siguri că va înceta, absolvenții școlii dlui Dr. V. Economu punând la dispoziția fotbalului românesc prima serie de profesioniști „titrați” chemați să caute în marile mase ale românismului, talente care vor putea reprezenta cu demnitate și dragoste culorile naționale.

D. Dr. V. ECONOMU are marele merit că a realizat un vechiu deziderat al fotbalului nostru, iar antrenorii — suntem convinși că vor face cu însuflețire apostolatul pe care fotbalul românesc îl așteaptă de mult.

Prin școala națională de antrenori fotbalul românesc a făcut un mare pas înainte, și care desigur ne va procura încă multe satisfacții, căci dragostea nemărginită și indiscutabilă a marilor antrenori față de elementul românesc trebuie să producă roade din belsug.

Cum trebuie să fie sprinterul ideal Viteza inițială și constituția fizică

Larry Snyder, coachul Universității Ohio, antrenorul celebrului campion olimpic, Jesse Owens, a scris un interesant articol despre cursele de sprint, în care se ocupă în special de alergarea clasică de 100 m.

Problema pe care o discută este aceea, dacă recordul mondial de azi, deținut de Jesse Owens cu 10.2 secunde, poate fi ameliorat.

În primul rând Snyder recunoaște că nu s'a putut stabili încă o metodă de antrenament, care să garanteze scoaterea maximului posibil de randament al constituției umane.

La cursele reduse de sprint, pe distanța de 50—60 metri câștigă acela care are plecarea cea mai bună, căci distanța este prea scurtă ca să se poată produce vre-o diferență determinată și de alte calități, cari caracterizează în general alergătorul de viteză. Datorită acestui adevăr se poate explica de ce se fură atât de des plecarea la aceste curse. Starterii curselor scurte de viteză, ce se dispută mai ales pe teren acoperit au multă bătaie de cap din aceasta cauză, căci concurenții știu că avansul luat la plecare poate fi menținut aproape în totdeauna până la sosire.

Situația se schimbă însă când e vorba de o alergare la 100 m. Aici nu este suficient un start bun și o viteză mijlocie. La Olimpiada dela Los Angeles japonezul Yoshioka a stârnit admirația tuturor prin startul excelent pe care l-a avut. În eliminatorii și în semifinale cursei de 100 m. a avut până la primii 15 metri un avans de două-trei metri! S'a crezut că fură plecarea, însă aceasta a fost imposibil la un starter cum a fost Miller.

E cert că până la 60 metri Yoshioka a fost cel mai rapid om al acestei olimpiade, cu toate astea în finală nu a putut să se clasifice decât în locul al șaselea. Dintre calitățile esențiale unui mare sprinter, japonezul a posedat două, foarte importante: a reacționat spontan la semnal și a avut o viteză inițială formidabilă. Celelalte calități nu le-a avut în aceeași măsură.

Sprinterul ideal trebuie să aibe viteza lui Yoshioka, însă însoțită de rezistență corespunzătoare!

Despre Owens mulți critici spun că are plecare proastă. E drept că campionul olimpic a plecat încet și s'a pus greu în picioare, dar în compania unor sprinteri, cari au fost adversari mari, Owens a fost mai bun ca oricare altul!

Cea mai bună dovadă este chiar Olimpiada dela Berlin. În filmul luat cu ocazia plecării se poate vedea foarte bine că Metcalf a fost acela care a făcut prima mișcare. Mânile lui au părăsit mai întâiu zgura, cu toate acestea Owens, care a plecat lin de tot, a avut la 20 metri un avans de trei metri față de ceilalți. Distanța aceasta a fost menținută până la 60 m., iar pe ultimii patruzeci Metcalf a recâștigat aproape două metri.

E un obicei să se spună despre câștigătorul cursei de 100 m. că acesta este cele mai rapid om. Cu toate acestea, deși Owens a câștigat patru medalii de aur și a stabilit un nouă mondial, nu el a fost cel mai rapid, ci Metcalf. Dar Owens a alergat atât de impecabil și din punct de vedere tehnic atât de perfect, încât a putut compensa viteza mai mare cu care este înzestrat Metcalf.

Scrisori din Deva

Crimă pentru un braț de lemne

Deva, 4. — Gornicii Nicolae Susan și fiul său Gheorghe au prins în pădurea orașului pe fiul locuitorului Nicolae Popa, în etate de 18 ani, care venise să fure lemne.

Gornicii au sechestrat lemnele furate și s'au așezat pe lângă focul din pădure, să se mai încălzească, în timp ce tânărul Popa s'a dus acasă și a revenit în pădure, ceva mai târziu, însoțit de tatăl său.

Fără ca gornicii să bagă de seamă, Nicolae Popa și fiul său s'au apropiat la locul unde aceștia se încălzeau la foc și i-au atacat lovindu-i cu o secură.

Gornicul Nicolae Susan a fost lovit cu rășul securii în spate, iar fiul său la cap. După câteva ceasuri de chinuri, iar fiul său zace și acuma, având foarte puține

șanse de a scăpa cu zile.

DEMISII LA CURSUL PROFESIONAL AL UCENICILOR

Din cauza unor neînțelegeri, pâr. Victor I. Opreșu, directorul cursului profesional pentru ucenici din Deva, a demisionat din acest post. Din comitetul de școli a celuiiaș curs au mai demisionat d-nii președinte Alexandru Jurisconsult al primăriei, Gheorghe Sassu, subinspector al muncii și dr. Iu Rațiu, protopopul Hunedoarei.

Demisiile conducătorilor cursului profesional au produs vii regrete, deoarece erau deosebit de apreciați pentru rezultatele pe care au depus-o în vederea unui mai remarcabil progres pe terenul învățământului muncitoresc.

Străjerii din județul Hunedoara în ajutorul armatei

Cu toate că mulți comandanți străjeri sunt concentrați, activitatea străjerească continuă intens și cu frumoase rezultate.

Soldaților concentrați pe zone și unităților militare din localitate li s'au distribuit din partea unităților străjerești 700 perechi ciorapi, 250 mănuși, 230 fulare, 120 mânecare, 25 svetere. Pe zonă, străjerii au mai trimis 3500 săculețe cu daruri, conținând fructe uscate, țigarete, creioane, plăcure, prăjituri, tutun și cărți poștale.

Unitățile noastre străjerești au mai dat ajutoare practice pe la gospodăriile celor concentrați și au ajutat în diverse

chipuri familiile concentraților nevoiți.

PRACTICA STRAJERILOR

La diferite autorități din localitate s'au încadrat 177 străjeri și străjereși, vătând și dând ajutorul cuvenit la oficiul poștal, la gară, la apărarea pașii orașului, la autogara și garajul armatei C. F. R. și la spitalul județean.

Remarcăm îndeosebi harnica activitate a străjerelor dela liceul de fete din Deva, a gimnaziilor industriale din Hunedoara, Brad și Petroșani. Din lăna lectată de prefectura județului, străjerii au croșetat ciorapi, mănuși și svetere pentru soldații de pe zonă.

Caleidoscop sportiv

Alice Styl, care nu de mult a ameliorat recordul mondial de înot la 100 yarzi brasse, mai nou la Amsterdam, a stabilit un nou record olandez la proba de 100 m brasse cu timpul 1:21.6 sec.

Comisarul guvernial al fotbalului a convocat pe toți conducătorii de specialitate pentru a depune un legământ în privința activității lor.

Nurmi și Măki după un antrenament de o lună în California vor începe turneul lor de propagandă.

Sportivii germani mobilizați vor primi concedii pentru întâlnirile internaționale.

Începerea campionatului național de fotbal în Jugoslavia a fost adus înainte cu o săptămână și ca atare în liga slavona primul match va avea loc la 11 Februarie, iar în liga sârbească la 13 Februarie.

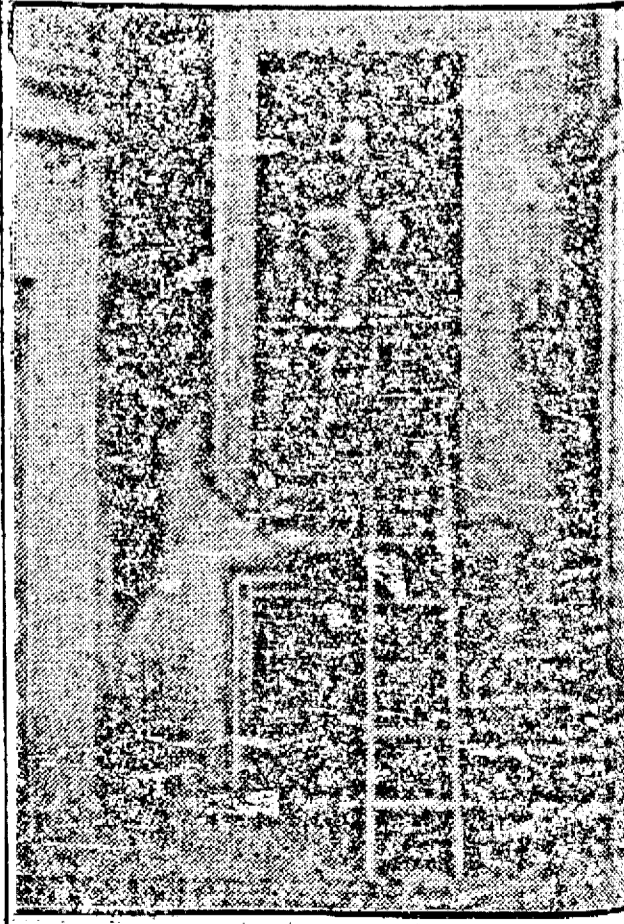
Primul match al turneului dela Garmisch a fost câștigat de protectoratul Boemiei, care a învins Slovacia cu 12:0 (5:0, 4:0, 3:0).

Italia întâlnește la Torino în ziua de 3 Martie echipa de fotbal Elveției.

Azi la Apollo:

Cemoara din Insula Pirafili

Seria 1-a

„DACIA”

e ziarul tuturor

INFORMATIUNI

Calendar

DUMINICA, 4 FEBRUARIE

Orthodox: Cuviosul Parinte Isidor Pelusio-
(† 440).

Catolic: † Quinquagesima. Sf. Andrei
Măcelarul.

Pharmacii de serviciu: Circ. I: Blumberg,
10 Mai 5; Circ. II: Maszalts, Pa. Ba-
Cărtan 8, și Zelner, Str. Șatan cel Mare
27; Circ. III: Roxin, Pa. Avante Sever;
Circ. IV: Crăciun, Pa. Drăgăneș 15.

Serviciu permanent: Mehala: Chioreanu;
Mehala: Panajoth.

LUNI, 5 FEBRUARIE

Orthodox: Sfânta Martiră Agatha († 251).
Catolic: Sfânta Agatha.

Pharmacii de serviciu: Circ. I: Weiss, Str.
Arcy; Circ. II: Rudolf Jahner, Str. Ștefan
Mare 3; Circ. III: Maria, Bul. Carol 4;
Circ. IV: Diana, Str. Brătianu 29.

Serviciu permanent: Mehala: Chioreanu;
Mehala: Panajoth.

PROGRAMUL CINEMATOGRAFIILOR:

Capitol: „Femeia dictează”, cu Lilian
Harvey și Willy Fritsch.

Scala: „Entente cordiale”.

Corso: „Shirley salvează America”, cu
Shirley Temple.

Apollo: „Comoara din insula piratilor”,
Tea L.

Cea mai ieftină

ADUNAREA GENERALA A „BUCH ROȘIL” Soc. Națională de Cru-
Roșie a României, filiala Timișoara,
a convocat adunarea generală pentru
ziua de 4 l. c., orele 10 a. m. în sala festi-
va primăriei municipiului Timișoara.
Adunarea va fi prezidată de d-na Her-
ma Marta, venerabila soție a Exce-
lentei Sale d-lui rezident regal dr. Alexan-
du Marta.

Conferința d-lui ing. C. Teodorescu.
ziua de 6 Marti l. c., ora 17, d. ing.
Prof. Const. Teodorescu, dela Politehni-
ca „Regele Carol II” din București, va
de o conferință în Amfiteatrul „Traian
Valea” din localitate, vorbind despre
„știința românească.” Cunos-
când fiind personalitatea d-lui prof. ing.
Teodorescu, conferința este așteptată
cu viu interes de intelectualitatea timi-
șoreană.

Primăria comunei Lenauheim
Județul Timiș-Torontal
No. 220/1940.

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștință celor intere-
sați, că în ziua de 28 Februarie 1940,
ora 10 a. m. se va ține în localul primă-
riei comunei Lenauheim licitațiune pu-
blică, pentru închirierea localului ca-
siului comunal pe timp de 3 ani cu în-
cepere dela 1 Aprilie 1940.

Licitatiunea se va ține în conformitate
cu art. 88—110 din Legea Contabilității
publice, cu Regulamentul Oficiului
Central de Licitatii și cu normele publi-
cate în Monitorul Oficial No. 127 din 4
Iunie 1931.

Toate persoanele cari vor lua parte la
licitatiune, vor depune pe lângă ofertă și
garanție de 5% din suma oferită, în
număr sau în efecte garantate de
stat, iar oferta se va face numai în con-
formitate cu caetul de sarcini, care se
poate vedea zilnic la primărie între ore
de oficiose.

Lenauheim la 26 Ianuarie 1940.

Primar Notar:

Petru Hunyar. Aurel Șca...

— **D. GEORGE BERESFORD CORDWELL** NUMIT VICE-CONSUL AL
MAREI BRITANII LA TIMIȘOARA.
Serviciul administrației generale și de
stat de pe lângă ținutul Timiș, în baza
unei adrese a ministerului afacerilor
streine, a făcut cunoscut autorităților
în subordine, că d. George Bersford
Cordwell a fost numit vice-consul pe
lângă consulatul Marelui Britanii din Ti-
mișoara.

— Adunarea generală a Soc. Ofițerilor
de Rezervă „Regele Carol II.” Soc. Ofițe-
rilor de Rezervă „Regele Carol II”, din
Timișoara, își va ține adunarea generală
în ziua de 4 l. c., orele 10 a. m., în sala de
conferințe a Cercului Militar. Toți mem-
brii Soc. sunt insistent rugați să parti-
cipe la adunare.

— **D. Iuliu Link**, dentist cu diplomă
și-a început activitatea în Palatul Löff-
ler A, et. I. din Bulev. Ferdinand.

— Adunare muncitorească la Hune-
doara. Secția din Hunedoara a breslei
muncitorilor metalurgiști și electricieni,
și-a convocat adunarea generală pentru
ziua de 6 l. c. Vor lua parte, atât preșe-
dintele cât și secretarul breslei dela ce-
tru, d-nii Iosif Mustețiu-Reșița și Si-
mion Gârboveanu-Timișoara.

— **D. Ioan S. Sălăgeanu**, judecător-
șef al judecăriei mixte de pace din De-
va, a fost transferat, la cerere, la jude-
cătoria Bistrița. Magistratul transferat
s'a bucurat de multe considerațiuni în
Deva, unde a funcționat timp mai îndelungat.

montare și reparare a apaductelor

— **Serata „Crucei roșii” din Deva.**
Filiala din Deva a societății „Crucea
Roșie” de sub prezidenția d-nei Magda-
ra Moșoigo, având ca viceprezidente
pe d-șoara Silvia Lăzărescu, directo-
rea liceului de fete, d-na col. Păscules-
cu și d-na Letiția dr. Caba, a organizat
o serată dansantă în sala restaurantu-
lui „Crucea Alba”, adunând cu acest
prilej suma de 70.000 lei.

CONVOCARE

la adunarea generală ordinară a Uzinei
Electrice S. p. A. Ciacova, care se va ține
la, în ziua de 29 Februarie 1940, ora 4 p. m.
în biroul uzinei.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării generale, desig-
narea grefierului și a doi verificatori a pro-
cesului verbal.
2. Raportul Consiliului de administrație și
prezentarea bilanțului pe anul de gestiune
1938/39.
3. Raportul Comitetului de cenzori.
4. Hotărârea asupra întrebunțării veni-
tului net.
5. Acordarea descarcării Consiliului de
administrație și a Comitetului de cenzori.
6. Alegerea Consiliului de administrație și
a Comitetului de cenzori.
7. Eventuale propuneri.

Dacă adunarea generală ordinară la ace-
asta data nu ar fi capabilă de a hotări, se
va ține a doua adunare în ziua de 7 Martie
1940 în același loc și ora cu aceeași ordine
de zi fără considerare la numărul acționa-
rilor prezenți.

Domnii acționari, cari doresc a participa
la adunare cu drept de vot, sunt rugați a-și
a pune actiunile cel mult până la 26 Februarie
1940, ora 12 a. m., la casiera Uzinei Elec-
trice S. p. A. Ciacova sau în biroul Casei de
Păstrare S. p. A. din Ciacova.

Ciacova, la 1 Februarie 1940.

Consiliul de administrație.

— **Accident de muncă mortal.** Un acci-
dent de muncă mortal s'a întâmplat în
comuna Deta, la fabrica de furnir Pro-
haska. Muncitorul Petru Albu, de 19 ani,
originar din Deta, pe când lucra la aco-
periușul clădirii cazanelor, alunecând din
cauza zăpezii, a căzut jos rămânând
mort pe loc.

— **Ședința șefilor de serviciu dela fi-
nut.** Eri înainte de masă a avut loc, la
ținut, obișnuita ședință săptămânală a
șefilor de servicii, prezidată de Exce-
lenta Sa d. rezident regal dr. Alexandru
Marta. S'au discutat și s'au expediat di-
ferite chestiuni curente.

— **Locșitorul de secretar general al
Camerii de comerț.** D. Ion. Al. Fră-
secretarul general al Camerei de comerț
și industrie din Timișoara, fiind concen-
trat cu data de 3 l. c., pe tot timpul ab-
senței, locul d-sale va fi ținut de d. Arse-
novici.

— **Starea civilă. Născuți:** Teofil
Mânzariu, Alexandru Dunai, Ecaterina
Kupser și Maria Mican. **Morți:** Matil-
da Toth 60 ani, Ioan Wiener lăcătuș 52
ani, Sidonia Witalski 66 ani, Iosif Fekete
fierar 56 ani, sold. Ștefan Leher rotar
52 ani, Gustav Gakuska 1 an, Natalița
Szécsi 68 ani, Iosif Neuer măcelar 56 ani,
Antoniu Schmelka zugrav 52 ani, Isidor
Keller comerciant 57 ani, Constantin
Sârbu agronom 23 ani, Enrich Hoffm-
cârciumar 54 ani și Ludovic Schneider
pens. C. F. R. 7 ani. **Căsătorii:** Mi-
loș Iorgovan cu Elisabeta Kiefer, Ioan
Papp cu Olga Sztanatiev, Ioan Drăgoi cu
Simina Margan, Iuliu Szapanos cu Adela
Herbst, Carol Franz cu Berta Ballnt, Ar-
pad Regdon cu Elisabeta Csaszar și
Const. Georgescu cu Clara Alter.

HIRSCHL

Timișoara I., Str. Treboniu
Lauran 5. Tel. 16-76.

PUBLICAȚIUNE

Ca raport privitor la rezultatul lichi-
dării concordate în ultimul an avem
onoare a Vă arăta următoarele: Depu-
nerile neachitate la 31 Decembrie 1938
s'au cifrat la 44,927.130.— lei. Pe ziua
de 20 Decembrie 1939 acest sold a scă-
zut la 43,757.621.— lei, prin urmare în
acest interval s'au replătit 1,169.509
lei. În urma acestei situațiuni, — cu
excepția acelorora, cari nu s'au prezintat
și cu excepția acelorora, cari la un mo-
ment dat pentru a ușura posibilitățile
de plată au acceptat ca o parte din de-
punerile lor să fie plățite din încasările
Fabricii de ghiață Iuliu Somogyi și
aceasta parte nu s'a achitat integral, —
fiecare creditor a primit cel puțin 61%
din creanța sa inițială. Lichidarea fireș-
te continuă, iar sumele se vor reparti-
za treptat prin egalare pe măsura întră-
rilor.

Cassa de Păstrare Burgheză S P. A.
l. l. c.
Comitetul de lichidare.

CEL MAI IDEAL PURGATIV,
curățitor de sânge și fiere este
pilula „Solve” a drului FOLDES.
Constipația, stimularea organelor
digestive, dureri stomacale și in-
testinale vindecă complet. Cu-
tia Lei 25. De vânzare în toate
farmaciile și drogheriile din țară

— **LISTA ULTIMILOR DONATORI
DE CARTI PENTRU SOLDATII DIN
SPITALUL MILITAR TIMIȘOARA.** Pr.
Sever Sepețianu, Chizătău, 14 cărți; Ion
Bucur, elev cl. III școala industrială Timi-
șoara, 13 cărți; vâd. Viara dr. Chicin,
o colecție „Ilustrația Română”; Oct. Me-
tea, ziarist, 10 cărți; dr. L. Bogdan, me-
dic veterinar, Vinga, 20 cărți; D. Pet-
rescu, agronom, Recaș, 54 cărți; dr. Au-
rel Popovici și d-na, avocat, Recaș, 13
cărți; D-na Ursu, Recaș, 19 cărți; Alex.
Marșescu, inv. director, Recaș, 11 cărți;
Mihai Sârbu, funcționar CAM, Recaș,
14 cărți; d-ra V. Dragoșin, inv., Recaș,
4 cărți; dr. Gh. Oprea avocat, Timișoa-
ra, 61 cărți și reviste; msp. gen. inginer
Samuil Câmpeanu, Timișoara, 37 cărți. —
Spitalul militar Timișoara nemai având
nevoie de cărți, cu ziua de azi închidem
lista noastră, mulțumind încă odată tu-
turor donatorilor, ale căror nume au
apărut în ziarul nostru.

Lot de casă

de vânzare în cartierul de elită al
orașului, la Piața Plevnei (Sf. Ma-
ria). Informațiuni: telefon 42—81.

— **O victimă a alunecășului.** În noap-
tea de 2 spre 3 crt., pela orele 0.30, indi-
vidul Nicolae Peke, domiciliat în Timi-
șoara III, str. Brâncoveanu Nr. 21, tre-
când pe strada Frobl a alunecat căzând
la pământ, fracturându-și piciorul drept.
Victimul a fost transportat cu Salvarea
la Sanatoriul Bega, pentru a se da în-
grijirile cuvenite.

— **ADMINISTRATIVE.** Rugăm pe
domnii abonați să achite abonamentul
scriind pe couponul mandatului clar: su-
ma, numele, pronumele profesiunea,
comuna, oficiul poștal, județul. Dom-
nii depozitari — în restanță — sunt ru-
gați insistent, ca fără întârziere să de-
conteze achitând contul până la 31 De-
cembrie 1939.

Mica publicitate

De vânzare

sau închiriere în comuna Vărădia,
jud. Caraș, strada principală, în
centrul comunei, colț, o casă cu
cinci camere, antreu, bucătărie, un
grajd, mare, etc. Corespunzător
pentru restaurant, sau prăvălie.
Tot acolo de vânzare 25 familii de
albine și un teren plantat de sal-
câm, care dă 8—10.000 bucăți țiepe
Adresa: FARMACIA, Vărădia.

Vând un armăsar negru de 4 ani rasa No-
nius, cu certificatul de reproducție. Ale-
xandru Acimoz, Sarvaia.

Mașină de scris de cea mai bună calitate,
puțin uzată, de vânzare. Timișoara III,
Str. Doja 30 (În restaurant.)

Prăvălie de coloniale și delicatose, fără con-
curență, din cauză de boală, urgent de
vânzare. Adresa la ziare.

Elev de liceu, curs superior, prepar elevi de
curs inferior. A se adresa la administrația
ziarului.

Se caută spre cumpărare o casă potrivită
pentru școala de gospodărie urbană,
grad I, din localitate. — A se adresa
școlii.

De închiriat casă familiară în Str. Șincal 26,
parter înalt, 3 camere frumoase, Essing-
rollo, grădina de pământ, Informațiuni tele-
fon 34-74.

ULTIMA ORA

„Tot ce avem trebuie aruncat în cumpăna victoriei“

Noul ministru de război englez sir Oliver Stanley despre felurile de război și pace ale Mării Britanii

Londra, 4 (Rador). — Vorbind Sămbătă la New-Casue, sir Oliver Stanley, noul ministru de război, a declarat între altele:

N'avem decât un singur fel de război: să-l câștigăm. N'avem decât un singur fel de pace: să o facem să dureze.

Stanley a arătat apoi tratamentul silnic la care Germania supune Cehoslovacia și Polonia, afirmând că austriacii nu sunt mulțumiți de Anschluss, iar catolicii și evreii au suferit mult apărându-și credința Unii oameni, a continuat Stanley, au afirmat că prin tratatul de la Versailles s'a impus Germaniei o pace copleșitoare. Credeți oare că Germania, dacă ar fi învins Anglia, s'ar fi mulțumit cu un tratat ca cel de la Versailles? S'ar fi luat Angliei imperiul, flota și comerțul și am fi rămas o mică insulă suprapopulată, care nu s'ar mai fi putut reface niciodată, chiar dacă ar fi reușit să supra-viețuiască.

Noi nu vrem nimic de la Germania și de la germani. Nu dorim distrugerea lor, nici nu le purtăm pică pentru prosperitatea de la ei. Nu vrem să facem din ei iloși, așa cum au făcut ei din milioane de oameni, nici să pustim țara lor, așa cum au pustii ei un sfert din Europa. Vrem ca ei să fie pașnici și fericiți membri ai unei Europe pașnice și ferice. Niciodată nu vor trebui însă să mai aibă sub actualul conducător, sau sub oricare alt conducător în același regim, sau sub oricare alt regim, puțința de a aduce lumii mizeria și suferința pe care le-au adus în două rânduri în cursul vieții noastre. Unii oameni vorbesc de pace prin ne-

gocieri. Am primi cu ambele mâini o pace care ar fi sigură și onorabilă. Ce pace am putea însă obține prin negocieri? O pace nu ar soluționa nimic, o pace care ar lăsa neatins diferendele și pericolele, care nu ar da nicio asigurare pt. prezent și nici o siguranță pentru viitor. Nu ar obține o pace durabilă, ci un răgaz turbure. Peste câteva luni, sau cel mult peste câțiva ani, am constata că nu am obținut pacea ci că am sacrificat victoria.

Dăcem lupta contra unui popor brav, necruțător și hotărât. Nu există victorie fără lacrimi. Noi din Anglia putem privi realitatea în față, nu avem nevoie să fim încurajați, ca germanii, cu tot felul de povești. Ne va reveni victoria, dar cu prețul rezistenței, sacrificiilor și curajului. Tot ce avem trebuie aruncat în cumpăna victoriei.

În toate planurile noastre, trebuie să avem înaintea noastră două lucruri: să dăm ajutor nobililor noștri aliați cât mai curând posibil și în cea mai mare măsură posibilă, urmîndu-ne fiind egal cu contribuția noastră în ultimul război și să ne ferim de marile greșeli din ultimul război, când mii de oameni au fost aruncați în luptă fără o pregătire suficientă și fără un echipament suficient, luptând cu un curaj extraordinar, dar cu pierderi teribile.

Marea încercare pentru trupele britanice din Franța nu a sosit încă, dar când va sosi momentul, nimeni nu se îndoiește că soldații noștri se vor arăta demni de marile tradiții ale armatei britanice.

Ministrul de război a adresat următorul apel sutelor de mii de lucrători cari lucrează pentru nevoile armatei.

Fiecare tun, fiec erapocet pe cari le fabricați, poate însemna diferența între viață și moarte pentru un soldat britanic.

Pe frontul de Vest: nimic de semnalat

Berlin, 4 (Rador). — Un comunicat german, din ziua de 3 Februarie: Niciun eveniment deosebit de relatat.

LUPTA AERIANĂ PE COASTA DE VEST A ANGLIEI

Londra, 4 (Rador). — Ministerul aerului anunță: Mai multe avioane germane s'au apropiat de coasta de nord vest Sămbătă dimineața, atacând vase. Aparat de vânătoare britanice au efectuat acțiuni de baraj eficiente.

În largul coastelor provinciei Yorkshire, ca și pe coasta provinciei Northumberland, două avioane „Heinkels” au fost atacate de aparatele noastre de vânătoare. Unul a fost doborât pe mare, iar al doilea greu avariat.

Pe de altă parte corespondentul agenției Havas transmite: avionul „Heinkel” doborât în Yorkshire a căzut deasupra unei case și a luat foc. Patru membri din echipajul au fost omorâți, al cincilea este grav rănit.

Corespondentul agenției Havas crede a ști că un avion de bombardament german ar fi fost doborât pe fluviul Tyne.

DICK FARMAN A MURIT

Paris, 4 (Rador). — Se anunță moar-

tea lui Dick Farman, care împreună cu frații săi Maurice și Henry au fost unii din pionierii aviației.

O DESMINTIRE DIN SURSA GERMANĂ

Berlin, 4 (Rador). — Cercurile bine informate desmint știrea răspândită de o agenție străină că la un depozit de muniții de pe Linia Siegfried s'ar fi produs o explozie. Pretinsa explozie s'a limitat în realitate la explozia a patru bidoane de benzină, datorită neglijenței.

TIMP NEPRIELNIC

Paris, 4 (Rador). — Agenția Havas prezintă astfel situația militară: Timpul neprielnic de Vineri a oprit toate operațiile militare, atât în aer cât și pe mare.

O furtună puternică a întrerupt orice acțiune aeronavală germană în direcția mării Nordului.

Se pare totuși, că Sămbătă germanii au reluat raidurile contra vaselor de pescuit și comerț. O ceață deasă se întinde asupra fronturilor din Lorena și Alsacia.

Afacerea de spionaj din Olanda

Numeroși ofițeri și subofițeri arestați. Ei se aflau în serviciul Germaniei

Londra, 4 (Rador). — DUPĂ INFORMAȚII PRIMITE DIN OLANDA, AFACEREA DE SPIONAJ ÎN FAVOAREA GERMANIEI, DESCOPERITĂ RECENT LA NIMEGUE, IA MARI PROPORȚII. PANĂ ACUM POLITIA OLANDEZĂ A ARESTAT, FIE LA NIMEGUE, FIE ÎN ALTE ORAȘE, TREI OFIȚERI ȘI TREI SUBOFIȚERI, INVINUȚII DE SPIONAJ. ASUPRA UNUIA DIN OFIȚERI S'AU GĂSIT FOTOGRAFII ȘI PLANURI DE ÎNCĂLĂCĂRI DE FORTIFICARE OLANDEZE, PE CARE INCERCA SĂ LE TREACĂ ÎN GERMANIA. „HAVAS” AFLĂ CĂ POLITIA OLANDEZĂ A MAI ARESTAT ȘI PATRU EMIGRANȚI GERMANI DE DATA RECENTĂ CARE PURTAU PE PASAPOARTE ȘTAMPILA „EVREI”, DAR CARE ÎN REALITATE ERAU AGENȚI SECREȚI.

O invenție senzațională

O nouă îmbrăcăminte de salvare pentru naufragii

Stockholm, 4 (Rador). — Inginerul suedez contele Moerner a inventat o nouă îmbrăcăminte de salvare pentru naufragiați. Invenția sa a provocat mare interes în cercurile competente. Costumul său de salvare este din cașciuc, acoperind complet corpul și închizându-se cu ajutorul unui mecanism. Costumul are căptușeală, apărând astfel naufragiații de frig. Inventatorul a făcut experiențe în lacul Melar, acoperit de ghețuri. El a stat în apă mai mult timp fără a fi suferit de frig și putând să fumeze nestingherit de valuri. Până acum inventatorul a primit numeroase comenzi.

Ministrul economiei Reichului despre necesitățile economice de război

Berlin, 4 (Rador). — D. Funk, ministrul economiei Reichului, a rostit o cuvântare în fața adunării consiliului de administrație al Băncii Reichului, în cursul căreia a expus măsurile luate de guvernul german pentru a face față necesităților economice ale războiului.

D. Funk a declarat între altele că raționarea și contingentarea producției și consumului intern vor avea rezultate fericite, evi-

tând scumpirea produselor. El a adăugat că guvernul va să finanțăm războiul printr-o creștere a prețurilor și salariilor, prin devalorizarea monedei sau printr-o sporire pur și simplu a producției. Noule impozite vor fi astfel fixate încât ele nu vor opri producția populației de a face economie, pe de altă parte, pentru dezvoltarea producției naționale se va recurge într-o largă măsură la creditul intern.

Rușii au reluat ofensiva

Trupele sovietice au fost respinse cu mari pierderi

Moscova, 4 (Rador). — Comunicatul oficial al statului major al circumscripției militare Leningrad de Vineri seara: La 2 Februarie nici un eveniment important. Aviația sovietică a bombardat cu succes obiective militare inamice. În luptele aeriene au fost doborâte 11 avioane finlandeze, iar un avion sovietic nu s'a înapoiat la baza de plecare.

LUPTA PELA SUMMA

Stockholm, 4 (Rador). — Corespondentul local al ziarului „Tidningen” aflat pe frontul Careliei anunță între altele: În regiunea Summa, rușii au reluat ofensiva, sprijiniți de peste 200 avioane și o intensă pregătire de artilerie. Lupta a început până la căderea nopții. Pierderile finlandeze sunt mici, iar ale rușilor considerabile. Pierderile nu pot fi evaluate. S'a constatat totuși, că rușii au

lăsat pe câmpul de luptă peste o mie de cadavre. Tunurile anitank au distrus mii de care de asalt rusești. Deasupra au fost scoase din luptă mai multe baterii de artilerie rusești.

Ambasadorul Franței la Moscova va părăsi Rusia

Paris, 4 (Rador). — D. NAGGIA, AMBASADORUL FRANȚEI LA MOSCOVA VA PARASI ÎN CURÂND ÎN URSA. MOTIVUL ESTE UN CONCEDERE DE SĂNĂTATE. ÎN LIPSA, AMBASADORUL VA FI CONDUS DE UN ÎNȘOBIȚINAT CU AFACERI.